

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL "Naš tisk" — Direktor: Rudi Janžura — Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Tiska tiskarna "Slov. poročevalca" — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-528 — Uprava Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefon 23-522 do 23-526 — Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 — Poštni predal 29 — Tekoči račun Narodne banke 601-A-163 — Mesečna naročnina 200 din

Poročevalac

Izraz trajnih koristi treh balkanskih držav

Državni sekretar Koča Popović o sedanjih uspehih trojnega sodelovanja in bodočih nalogah Balkanske zveze — Ugoden sprejem njegovih izjav v grški javnosti — Govor Fuada Köprülüja ob ratifikaciji Blejskega sporazuma v turški skupščini

Beograd, 17. febr. (Tanjug). Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je odgovoril na nekaj vprašanj zunanjeopisnih sodelavcev Tanjuga in Jugopresa v zvezi z bližnjo konferenco zunanjih ministrov Balkanske zveze. Dejal je, da pričakuje novih uspehov v krepitvi vsestranskega sodelovanja treh zaveznih držav.

Na vprašanje o namenu balkanske posvetovalne skupščine je odgovoril, da ustanovitve te skupščine pripisuje zelo velik pomen, ker bo sestajanje in sodelovanje članov treh parlamentov pomenilo razširitev oblik in vsebine sedanjega sodelovanja treh držav. Na vprašanje, kakšni so bili dosedanja sadovi Ankerskega sporazuma, katerega drugo obletnico bomo praznovali 28. februarja, je državni sekretar odgovoril, da so se naša pričakovanja izpolnila. »Ankerski sporazum je bil močan, nenadomestljiv instrument za medsebojno razumevanje in upanje, kakor tudi za razvoj medsebojnih stikov na vseh področjih.«

Koča Popović je dodal, da je ta sporazum kot primer možnosti plodnega sodelovanja med državami z različnim družbenim in političnim redom, posebno poučen, da bi svet razdelili v nasprotujoče si ideološke in vojaške vloge. Poudaril pa je, da sedanjí uspehi trojnega

javo ocenili kot dokaz trdnosti trojne zveze, ki sloni na realnih osnovah, kar omogoča nadaljnje uspehe na polju širokega sodelovanja med narodi Jugoslavije, Grčije in Turčije. Isti krogi dajejo velik pomen tudi bližnjemu sestanku zunanjih ministrov v Ankari, ki bo točno dve leti po podpisu Ankerskega sporazuma — osnove, na kateri se je nadalje razvijalo trojno sodelovanje.

Grški tisk prav tako na zelo vidnih mestih in pod močnimi naslovi objavlja izjavo državnega sekretarja Popovića. List »Kathimerini« med drugim poudarja, potrebo po širitvi trojnega sodelovanja. Atenski list v francoskem jeziku »Messager d'Athènes« pa objavlja v celoti izjavo sekretarja Koče Popovića, poudarjajoč v naslovu, da Balkanska zveza predstavlja primer plodnega sodelovanja. »Vim« pa naglašala, da Jugoslavija želi, naj bi Balkanska zveza postala neodvisna od vseh blokov.

Ankara, 17. febr. Kako poročata anatolska agencija, je turški minister za zunanje zadeve Fuad Köprülü včeraj v veliki turški narodni skupščini govoril o zvezi, političnem sodelovanju in o vzajemni pomoči med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo. Pogodbo o zvezi je turška skupščina ratificirala na svoji včerajšnji seji. Minister Köprülü je v svojem govoru poudarjal, da je zveza treh balkanskih držav važen prispevek svetovnemu miru, kar priznavajo in cenijo vsi narodi, ki imajo svobodno voljo. Omenjal je tudi, kako so zvezo ocenjevali državni mnogih držav. Dejstvo, da so tri države v svoji iskreni privrženosti načelom Združenih narodov pripravljene, da ta načela v primeru potrebe branijo tudi z oboroženimi silami, je dokaz, da so tri države idealno združene z vsemi načeli OZN ter da realistično gledajo na obrambo teh načel.

Minister Köprülü je naglašal, da turška vlada v svoji zunanji politiki z najboljšo voljo in vso vmo delo za okrepitev kolektivne varnosti ter da je pogodba o zvezi treh balkanskih držav ena od najpomembnejših manifestacij take politike. Mir

Sodelovanje je treba razširiti

New Delhi, 17. febr. (Tanjug). Pod naslovom »Novo poslanstvo svobodnih dežel« prinaša ugledni časopis »Džana« s Ceylona v zadnji številki pregled najvažnejših dogodkov v Aziji in poziva svobodne azijske države, naj razširijo zvezo, ki so bile ustvarjene v azijskih in afriških okvirih tudi na ameriški in evropski kontinent. »Colombo konferenca« v Aziji in bližnja azijsko-afriška konferenca sta pomembna kašipota k uveljavljanju solidarnosti miroljubnih dežel — piše list, toda to sodelovanje je še vedno preozko. Za uspešno borbo za mir je treba to področje razširiti na Latinsko Ameriko in na tiste dežele v Evropi, ki so vdane ideji miru, kakor je to Jugoslavija. Tako razširjeno sodelovanje — piše omenjeni list — bi zelo okrepilo moralno in silo miroljubnih dežel, s tem pa tudi njihovo moč vpliva na bloke v cilju mirnega reševanja sporov.

Darilo predsednika Tita

New Delhi, 17. febr. (Tanjug). Jugoslovanski ambasador v New Delhiju Bogdan Cernobrn je izročil danes šefu protokola indijske vlade denarno darilo predsednika Tita indijskim prebivalcem, ki so bili prizadeti od elementarnih nesreč. Predsednik Tito je prispeval 50.000 rupij v sklad indijskega predsednika vlade Nehruja. Ta sklad je bil ustanovljen v času velikih poplav v Indiji in iz njega dobivajo pomoč prizadete indijske vasi.

Koristni stiki

Glasi Azijske socialistične konference »Socialistična Azija« je te dni objavilo odgovore predsednika Tita na vprašanja, ki mu jih je na prošnjo sekretariata Azijske socialistične konference zastavilo uredništvo tega časopisa.

Predsednik Tito pojasnjuje v svojih odgovorih nekatera važna načela v graditvi socializma v naši deželi, zlasti glede na vlogo Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije in Zveze komunistov pri decentralizaciji ekonomskega in administrativnega upravljanja ter nadaljnje demokratizacije našega družbenega sistema. Prav tako poudarja koristnost prijateljskih odnosov Zveze komunistov s socialističnimi gibanji v Aziji in prizadevanje, da bi se bolj poglobili prijateljske stike ne le s socialističnimi strankami zahodnih dežel, marveč z vsemi socialističnimi strankami in gibanji na svetu. Dosedanje sodelovanje v tem pogledu, meni predsednik Tito, je rodilo že pomembne uspehe ter prispevalo k krepitvi naprednih sil v svetu, k borbi za mir in blažiti mednarodne napetosti.

Po mnenju predsednika Tita igra Socialistična konferenca azijskih držav uspešne vlogo nosilca osvobodilne misli v kolonialnih državah, pa tudi v notranjem razvoju nekaterih azijskih držav in deluje v smislu krepitve socialističnih tendenc, kar pa ne velja za vse članice Socialistične Internacionalne.

Zveza komunistov in Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije pa bosta na zunanje-političnem področju še dalje delovali v smeri obrambe miru, borbe proti vojni in v smeri mirne aktivne koeksistence med narodi. Pri tem bosta vedno podpirali socialistične in napredne sile v svetu, toda strogo varovali načela nevmešavanja v notranje zadeve drugih dežel, zaključuje predsednik Tito svoje odgovore omenjenemu časopisu.

Simbol naporov obeh vlad

New Delhi, 17. febr. (Tanjug). »New Times of Burma« pozdravlja burmansko-jugoslovanski plačilni sporazum, ki je bil nedavno podpisan v Rangunu, kot pomemben doprinos k poglobljanju gospodarskih zvez med obema deželama. Sporazum, ki širi trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Burmo, sta podpisala jugoslovanski veleposlanik v Burmi Krsta Bulajić in burmanski minister za trgovino U Rašid, 10. februarja. »Ta sporazum — piše list — simbolizira napore obeh vlad, da med Jugoslavijo in Burmo ustvarita ožje sodelovanje.«

Pineau pred skupščino

Francoski parlament bo danes odločal o novi vladi, ki jo je sestavil socialist Pineau — V vladi so ljudje, ki so zvesto podpirali Mendes-Francea, prav tako pa tudi tisti, ki so ga kasneje zrušili

Pariz, 17. febr. (AFP). Christian Pineau, kateremu je bil zaupan mandat za sestavo nove francoske vlade, je potrdil, da je sestavil listo svojega kabineta. Predsednik francoske narodne skupščine Pierre Schmitter je že poslal brzojavke poslancem, v katerih jih vabi na sejo skupščine, ki bo jutri ob 15. uri. V brzojavkah je rečeno, da bo na dnevnem redu poročilo kandidata za predsednika vlade.

Uradna lista novih članov še ni bila objavljena, vendar pa se je zvedelo za točen sestav. Christian Pineau bo poleg predsedstva obdržal zase tudi resor zunanega ministra, podpredsednika vlade bosta Robert Schuman in Yvon Delbos, notranji minister pa Burges Mounoury. V vladi je zastopanih 10 socialistov, ki bodo imeli zunanje ministrstvo, ministrstvo za finance in gospodarstvo za prekomorske dežele, ministrstvo dela in socialnih vprašanj in ministrstvo za vprašanje Tunizije in Maroka. Ljudski republikanci, katerih bo v vladi 9, bodo imeli resore za narodno obrambo, kmetijstvo in trgovino. Osem radikalnih socialistov bo dobilo ministrstvo za notranje zadeve, prosveto in javna dela, v vladi pa bo tudi 5 socialističnih republikancev (bivših degolovcev), katerih skupina je odklonila sodelovanje v Pineaujevi vladi.

Ker je bil sestav vlade znan šele kasno sinoči, so zelo redki komentarji o njenih izgleh na uspeh. Menijo pa, da bo jutrišnja debata v skupščini zelo negotova. V nekaterih krogih so vlado nazvali »vlada tretje sile«. Če bo narodna skupščina jutri odobrila Pineaujevo vlado, bo Pineau prvi socialistični predsednik vlade od leta 1947 naprej, ko je padla vlada Paula Ramadiera. Socialisti že od 1951 let niso več sodelovali v nobeni vladi. Nova vlada pa bi pomenila tudi vrnitev na oblast večine predstavnikov ljudskega republikanskega gibanja. V njej so ljudje, ki so zvesto podpirali

Mendes-Francea, prav tako pa tudi tisti, ki so ga kasneje zrušili. Pineau se trudi, da bi ti

Robert Schuman

skupini zbližati. Smatrajo, da bo Mendes-Franceova odklonitev za sodelovanje v vladi, olajšala koeksistenco elementov, ki so se v zadnjih parlamentarnih borbah nahajali na dveh nasprotnih straneh.

Novi predsednik vlade, ki je zelo vdan evropski politiki, je pozval socialistične nasprotnike evropske obrambne skupnosti, da ga tudi oni podpro. Vendar pa se bo moral spopasti z dvojno opozicijo: na skrajni levi s poslanci KP Francije in na desnici z zmernimi, in skupino degolovcev. Socialna republikanica (bivša degolovca) Corniglion Molinier in Pierre Ferri sta danes odklonila sodelovanje v Pineaujevi vladi. Na začetni listi članov nove francoske vlade je Pineau predvidel Corniglion Moliniera za pravosodnega ministra, Ferrija pa za ministra PTT.

Christian Pineau, ki skuša postaviti novo vlado, je bil rojen

leta 1904 v Chaumontu v departmentu Haute-Saône. Se zelo mlad je sodeloval v sindikalnem gibanju in leta 1937 postal sekretar gospodarskega sveta Generalne konfederacije dela. Poleg tega je dal pobudo za izhajanje gospodarskega lista »Banque in borze«, ki je prenehal izhajati v začetku vojne. Po premirju v Franciji je Pineau osnoval ilegalni list »Libération-Nord«. General De Gaulle mu je poveril nekaj politično-vojskih misli. Leta 1942 je bil aretiran, toda po dveh mesecih mu je uspelo pobegniti iz zapora. Leta 1943 ga je aretiral Gestapo in v decembru istega leta je bil poslan v Buchenwald. Leta 1945, tri tedne po vrnitvi iz koncentracijskega taborišča, mu je general De Gaulle zaupal dolžnost ministra za preiskrbo. Bil je član dveh ustavodajnih skupščin. Prvič je bil izvoljen za poslanca v Departmentu Sart. Preden je postal minister za javna dela v vladi Schumana, je bil predsednik skupne, finančne, odbora in podpredsednik socialistične parlamentarne skupine. V drugi Schumanovi vladi je bil minister za gospodarske zadeve in finance (septembra 1948 in ponovno minister za javna dela v vladi Henry Queuille od 1949 leta. V januarju 1952 je go spadeu Plevenove vlade skušal rešiti krizo, vendar je moral poskus hitro opustiti. Vlado je torej tedaj sestavljal Edgar Faure. Nedavno je Pineau potoval v Indokino kot predsednik parlamentarne ankete komisije. Odklonil je bil z medaljo odnosa in je tudi vitez Legije časti.

Perspektivni načrt o razvoju kopskega okraja

Koper, 17. febr. Posebna komisija, ki jo je imenoval izvršni svet LR Slovenije z nalogo, da pripravi perspektivni načrt za gospodarski razvoj kopskega okraja, bo v kratkem končala svoje delo. Ta načrt bo obsegal vse gospodarske delavnosti v kopskem okraju za dobo najmanj 5 let. Predlagana bo predvsem čim hitrejša zgraditev moderne ceste, ki bo omogočila dobre zveze z drugimi kraji Slovenije. Kakor je znano je iz sredstev federacije za letos že zagotovljenih 750 milijonov din za zgraditev ceste od Senožet do Rižane. Poleg ribištva, turizma in kmetijstva so v kopskem okraju tudi možnosti za zgraditev večjega kemičnega kombinata, ki bi mu kot surovinska baza služila premog iz Sečovelj, ter morska sol iz solarne in neposredni bližini,

in varnost sta nerazdružljiva celota, je naglasil s poudarkom ter ob koncu svojega govora opozoril, da sta jugoslovanski in turški parlament ratificirala pogodbo o zvezi z navdušenjem in zaupanjem, ki jo zveza zasluzi.

Diplomatska kronika

Beograd, 17. febr. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel v Belem dvoru novega francoskega izrednega in pooblaščenega veleposlanika g. Francoisa Coullata, ki mu je izročil svoje poverilnice. Sprejemu so prisostvovali državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, generalni sekretar predsednika republike dr. Jože Vilfan in šef protokola predsednika republike dr. Sloven Smolaka.

Beograd, 17. febr. (Tanjug). Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković je danes dopoldne sprejel na protokolarni obisk izrednega in opolnomočenega veleposlanika Velike Britanije — sir Franka Robertsa.

Podpredsednik Ranković je prav tako sprejel na poslovnih obisk izrednega in opolnomočenega veleposlanika Federalne republike Nemčije g. Hansa Krolla.

Naš izvoz in naše gospodarstvo

(Od našega beogradskega dopisnika.)

Kmalu — po zaključitvi sedanjih trgovskih razgovorov s celotno vrsto držav, predvsem Vzhodne Evrope, — bo Jugoslavija imela normalne trgovinske pogodbe s skoro vsemi evropskimi državami, razen z Albanijo, Portugalsko in Španijo. Trgovinski partnerji naše države so tudi skoraj vse države Severne in Južne Amerike, Bližnjega in Srednjega vzhoda in Azije. To se pravi, da ima Jugoslavija gospodarske zveze z večino držav v vseh delih sveta.

Obehem lahko upamo, da bomo v bližnji bodočnosti znatno razširili in poglobili gospodarske zveze z Italijo, Avstrijo, Indijo, Burmo in Egiptom. Z vse večjim krogom držav, s katerimi imamo trgovinske pogodbe, in z nadaljnjim izboljšanjem gospodarskih stikov z mnogimi državami si naša država razširja tržišče za svoje proizvode, istočasno pa dobiva možnost, da iz inozemstva dobi pod ugodnimi pogoji stroje, razne surovine in živila, ki nam jih primanjkuje.

Nagel povojni porast naše industrijske proizvodnje je zelo izpremenil strukturo našega izvoza, povečal njegov obseg, obenem pa obogatil naše izvozne seznane z mnogimi proizvodi, ki jih stara Jugoslavija ni proizvajala. Lansko leto smo n. pr. začeli izvažati v inozemstvo okoli 80 novih proizvodov. Lahko upamo, da bo letošnje leto prav tako prineslo uspehe v tem pogledu. Za vse te proizvode pa je potrebno najti kupce in prav zaradi tega je tolikšnega pomena dejstvo, da imamo gospodarske stike z državami v vseh delih sveta.

Pravilo, da imajo razni kraji naše države razne potrebe in da je v nekaterih krajih veliko povpraševanje po raznih proizvodih, medtem ko se v drugih krajih zanje še ne zmenijo, velja prav tako v mednarodnem merilu. Jasno je, da je težko ali celo nemogoče prodati z našimi industrijskimi proizvodi na primer v visoko razvito zahodnonemško gospodarstvo. Na drugi strani pa je očitno, da je za te iste industrijske proizvode veliko povpraševanje v državah Bližnjega in Srednjega vzhoda itd. Tudi v Evropi sami je tako.

Mnogo naših proizvodov težko prodamo ali pa jih sploh ne

Trgovinska pogajanja z Romunijo

Beograd, 17. februarja. V Beogradu so se danes začela pogajanja med Romunijo in Jugoslavijo o zaključitvi trgovinskega in plačilnega sporazuma za leto dni.

VREME

Vremenska napoved za petek: Toplo in oblačno vreme z vmesnimi padavinami. Temperatura med 2 in +5, na Primorskem med 5 in 12 stopinj Celzija.

Iz razstave makedonskih slikarjev: Popovski Radmilko: Staro Skopje (litografija)

moremo prodati v zahodni Evropi, medtem ko je za njimi v vzhodni Evropi veliko povpraševanje. Prednosti gospodarskih stikov s čim večjim številom držav pa so očitne in zelo pomembne še zaradi tega, ker vse te države, — seveda tudi Jugoslavija, — razpolagajo s proizvodi, ki ne gredo lahko v denar. Vsaka država si zato prizadeva, da si zagotovi tudi prodajo letnih proizvodov. Na dlani pa je, da je to mnogo lažje, če ima trgovinske stike s čim več državami, kajti potrebe v raznih delih sveta so različne in s tem tudi možnosti za prodajo najrazličnejšega blaga. Z razširjenjem naših trgovinskih zvez nam ne bo samo omogočeno, da prodamo naše tradicionalne proizvode, kakor so n. pr. razne barvne kovine, rezan les, kme-

Seja odbora za gospodarske organizacije

Beograd, 17. febr. Odbor za gospodarske organizacije zbora proizvajalcev ljudske skupščine se bo sestel v sredo 25. februarja. Na dnevnem redu bo razprava o poročilu komisije za organizacijo zunanje trgovine. Poročilo komisije je bilo odboru predloženo že v januarju in je tudi že razpravljalo o njem. Ker se tedaj niso mogla vskladiti mnenja o pomembnejših zadevah, je bilo sklenjeno, naj komisija podrobneje analizira problem in naj svoje poročilo ponovno predloži odboru za gospodarske organizacije. Odbor bo proučil tudi predloge pravil nekaterih gospodarskih združenj in organizacij.

Novi zakonski predpisi o gledališčih, kinematografiji in radiodifuziji

Beograd, 17. febr. V sekretariatu odbora za prosveto pri zveznem izvršnem svetu pripravljajo nove zakonske predpise o gledališčih, kinematografiji in radiodifuziji. Po teh predpisih bi se uvedli novi organi upravljanja, katerih naloga bi bila pospeševanje teh kulturnih panog in zagotovitev nadzorstva družbe nad njihovo delavnostjo.

Pri gledališčih, filmskih podjetjih in radijskih postajah bi bili širši sveti, ki bi skupno s strokovnimi in operativnimi voditelji vodili politiko teh ustanov. V teh svetih bi bili kulturni in javni delavci ter zastopniki ustanov — podjetij. Gledališki sveti ne bodo kakor doslej posvetovalni organi, temveč organi družbenega upravljanja. Bavili se bodo predvsem z repertoarsko politiko, na drugem mestu pa z materialnim in drugim poslo-

vijski pridelki itd., temveč tudi razne proizvode, ki jih imamo dovolj, in tako pridemo do deviz, ki so našemu gospodarstvu potrebne za nakup blaga, ki ga nimamo dovolj.

Naš lanski izvoz je bil za 24% večji, kakor pa je bil leta 1953. Izvoz industrijskih proizvodov je bil lani za 9% večji, kakor je bil l. 1953, in za 32% večji kakor l. 1952. Obenem nam je bilo omogočeno, da za 25% zmanjšamo izvoz rezanega mehkega lesa in kovin, to se pravi, naših tradicionalnih izvoznih predmetov, po katerih je veliko povpraševanje tudi pri nas doma. Brez občutnega povečanja kroga držav, s katerimi trgujemo, bi nam seveda bilo zelo težko toliko izpremeniti strukturo našega izvoza brez negativnih posledic za uvoz.

Iz navednega je jasno razvidno, da razširjanje naših trgovinskih stikov nikakor ni v škodo našemu gospodarstvu (kakor to včasih govore nepoučeni ali pa zlonamerni posamezniki), temveč prav nasprotno, — čim bolj nam bo mogoče povečati naš izvoz, tem lažje bo naše gospodarstvo prišlo do tistih surovin in proizvodov, ki nam jih primanjkuje.

MILAN POGAČNIK

Seja skupščinskega odbora za organizacijo oblasti in upravo

Beograd, 17. febr. Odbor za organizacijo oblasti in upravo zveznega zbora zvezne ljudske skupščine se bo sestel 21. februarja. Na dnevnem redu bo razprava o predlogu za kona o vojaškem tožilstvu.

vanjem. Svet bo vodil kolektivni gledališč. Po novih predpisih bodo republiški organi potrevali sklepe ljudskih odborov o ustanavljanju ali prenehanju delavnosti gledališč. Predpisi o kinematografiji bodo urejevali proizvodnjo filmov, njihov promet in predvajanje. Filmski sveti bodo predvsem skrbeli za izbiro scenarijev, kakovost snemanja, vendar pa bodo pri odločanju o izbiri imeli polno besedo tudi delavski sveti podjetij. Urejen bo tudi način dotacij. Podjetja bodo dobivala dotacije za vsak film posebej. Prav tako so nameravani ukrepi o zaščiti domačega filma in o koprodukciji s tujimi podjetji. V podjetjih za promet s filmi bodo sestavljeni repertoarski odbori, katerih člani bodo kulturni in javni delavci. Na ta način naj bi se izboljšala izbira filmov, ki se odkupujejo za predvajanje, in preprečila anarhija na filmskem trgu.

Za sodobnejši način trgovanja z živili

Mnenje ameriških trgovinskih strokovnjakov o našem trgovanju z živili

Na povabilo državnega sekretariata za gospodarstvo FLKJ sta prispela v Jugoslavijo G. Swentor in G. Kleiner, strokovnjaka FOA (urada za tehnično pomoč tujini) in izvedena v sodobni ureditvi prodajaln ter modernega načina trgovanja z živili. Gosia sta se predavala našim trgovinskim strokovnjakom v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, poleg tega bosta svoja predavanja ponovila tudi v Mariboru.

Po končanih predavanjih v Ljubljani sta oba izvedena odgovorila na sestanku strokovnjakov in novinarjev, ki ga je priredila Trgovinska zbornica LRS. Takoj v začetku sta G. Swentor in Kleiner poudarila, da je ureditev in način poslovanja ljubljanskih trgovin neprimerno boljši kakor v Beogradu in Zagrebu. Poudarila sta, da se pri nas krčevito držimo starega načina prodaje, vendar upata, da bo tudi njuno predavanje pripomoglo k uspešnejšemu razvoju naše trgovske mreže in njenega poslovanja. V glavnem se je razgovor nanašal na problem embalaže, ki predstavlja za našo trgovino še precejšnji problem. G. Swentor je opozoril, da je opazil v Beogradu, da se večina trgovin poslužuje za pakiranje časopisnega papirja. Prav tako se mu zdi nerazumljiv način

prevoza zelenjave, ki je nametana na kamionih. Ko je bil opozorjen, da delajo tako tudi v nekaterih drugih delih Evrope in da ne moremo primerjati ameriškega načina pakiranja z evropskim, je poudaril, da je za trgovski uspeh na vsak način potrebno

posvetiti čim več pozornosti sodobnejšemu in higienskemu embalaranju blaga. Po mnenju enega izmed izvedencev je nesmiselno tehtanje posameznih potrošniških artiklov, ker je nemogoče doseči popolno točnost pri tehtanju, poleg tega pa je tudi izguba časa pri tehtanju neprimerno večja, kakor pa v primeru, ko so posamezna živila že pakirana. Tako je mogoče dobiti v ZDA

sladkor, moko itd. v zaprtih vrečah od 1 kg do 50 kg, odvisno od količine, ki jo potrebuje posamezni potrošnik. Prav tako sta oba strokovnjaka opozorila na pomanjkanje sanitarnih in higienskih pripomočkov naših trgovin. Ob koncu sestanka se je predstavnik Trgovinske zbornice LRS zahvalil za njuno predavanje, želeč, da bi jih še pozdravili v Jugoslaviji.

Resna beseda dolenjskih

Predlagali so omejitev raznih prireditev, ki niso na kulturni višini, in odločnejšo akcijo za točenje brezalkoholnih pijač

Črnomelj, 17. febr. Včeraj so imeli v Črnomlju zborovanje predsedniki gostinskih zbornic in ostali gostinci iz okrajev Novo mesto, Kočevje, Krško in Črnomelj. Zborovanje je prisostvoval tudi tajnik Republiške gostinske zbornice Ivan Jernejčič. Značilno za gostinstvo na Dolenjskem je, da je slabo opremljeno in da primanjkuje večjih gostinskih obratov. Prav na Dolenjskem ima gostinstvo za seboj dokaj pester razvoj. V minuli vojni je bilo skoraj v celoti uničeno. Mnoge stavbe, ki so včasih služile gostinstvu, so bile in so deloma še zavzete z drugimi ustanovami. Organizacija je bilo v gostinstvu največ eksperimentov. Gostinski obrati so često prehajali od privatnikov v državni in za-

držni sektor, socialistični zakup in obratno. Bolj ustajale oblike, primerne socialistični družbeni ureditvi v gospodarskem in organizacijskem smislu, je dobilo gostinstvo šele s svojo prvo uredbo o gostinstvu. Na osnovi te uredbe se že kažejo ugodni rezultati. Posebno značilno je, da se je pričel močnejši razvijati socialistični sektor, gostinstvo modernizira svoje obrate in jih "strateško" razvršča, da bi tako čimbolj poudarilo turizem na Dolenjskem, ki je bogat na prirodnih lepota ter kulturnih in zgodovinskih znamenitostih.

Pri obravnavi družbenega plana so vsi gostinci sklenili, naj bi se amortizacija v celoti uporabljala za tehnično opremo in modernizacijo obratov in naj bi ljudski odbori še vedno dajali investicije za gostinstvo, ki je zelo zaostalo.

Najbolj živahna razprava je bila o lokalnem davku na alkoholne pijače, ki naj bi bil v bodoče določen od 2 do 10 odstotkov, in sicer individualno za vsak obrat. S tem bi bila izvršena diferenciacija med gostilnami, ki nudijo svoje usluge pretežno s hrano in prenočitvi, zaradi česar imajo večjo rezijsko, ter med bifeji in krčmami, ki imajo manjšo rezijsko, ker se bavijo zgolj s prodajo alkoholnih pijač. Po tem naj bi bil torej predpisanih odstotek davka tem obratom, saj je dokaj žalostno dejstvo, da je od celotnega prometa 80 odstotkov iztržaja na pijačah in le 20 na prehrani. V tem primeru bi bila podjetja deloma izenačena.

Najbolj pereče vprašanje gostinstva je družbena prehrana, ki je po eni strani za potroš-

nika še vedno draga, po drugi strani pa glede na podražitev živil za gostilničarja nedonosen. Hrana s celodnevno obrokom z vrednostjo 4000 kalorij stane na Dolenjskem povprečno 140 din.

Pogovorili so se tudi o sistemu nagrajevanja. Podjetja so predložila okrajšem odstotek za formiranje plačnega sklada. S tem bi bila tudi v gostinstvu dosežena večja stimulacija. Četudi so pri kadrovskem vprašanju zabeležili napredek, so še vedno pogosti primeri, da se smatra gostinstvo za manjvredno, medtem ko je nasprotno resnica, da po svojih delovnih obremenitvah doprinese, če ne že več, pa vsaj toliko, kolikor drugi delavci v industriji. Gostinci se ne omejujejo na oster osemurni delavnik, ampak je zaposlitev celodnevna, predvsem v podeželskih gostilnah.

Nadaljnja razprava je nakazala več perečih problemov. Gostinci smatrajo, naj bi se omejile razne prireditve, ki niso na kulturni višini in s katerimi hočejo razna društva in organizacije doseči le finančni uspeh. Za te prireditve naj bi dale svoje odobritve tudi gostinske zbornice. Naglasili so tudi potrebo po močnejši akciji za točenje brezalkoholnih pijač. V ta namen so si ogledali tovarno sednih izdelkov "Belsad", kjer so se prepričali, da ima ta tovarna prvovrstne izdelke brezalkoholnih pijač, kakor malinovice, oranžado, citronov, višnjeve in robidov sirup, rožni čaj itd. Ob tej priložnosti so poskusili 27 vrst proizvodov tovarne "Belsad", med katerimi posebno slovijo "Zeleni Juri". V tej tovarni so začeli proizvajati tudi likerje, ki vsebujejo le 18 odstotkov alkohola. Na prihodnjem sestanku bodo gostinci obravnavali vprašanje družbene prehrane.

J. V.

Za izpopolnitev letališča v Lescah

Konferenca vodilnih zastopnikov našega letalstva na Bledu

Bled, 17. febr. Uprava alpskega letalskega centra za Gorenjsko je te dni povabila na Bled zastopnike našega letalstva na konferenco, katere so se udeležili generalni major Zdenko Ulepič, komandant jugoslovanskega vojnega letalstva, direktor civilne uprave za letalstvo Jovanović Batrč, predsednik Letalske zveze Jugoslavije polkovnik Trakulić Braco, na drugi strani pa zastopniki alpskega letalskega centra Danilo Bračič, Mirko Zlatnar in drugi. Konferenca je bila včeraj in danes na Pokljuki in na Bledu. Namen konference je bil, da

bi zastopniki alpskega centra seznanili predstavnike našega letalstva z gradnjo letališča v Lescah in s delom samega centra tako glede vzgoje letalskega kadra med mladino, kakor glede razvijanja letalstva za potrebe našega gospodarstva. Letalski center v Lescah namestila s svojimi letali opravičuje razne naloge za gospodarstvo, predvsem prevažati turiste, razno blago, služiti potrebam fotografiranja in poznejše vključitve se tudi v službo za potrebe gozdarstva in poljedelstva. Hkrati naj bi letališče v Lescah služilo potrebam JAT in za pristajanje turističnih letal iz raznih evropskih držav, da bi bil Bled še bolj povezan z drugimi turističnimi kraji Evrope.

Na konferenci so po vsestranski proučitvi raznih problemov sklenili, da se mora čim prej dograditi letališče v Lescah skupno s potrebno zgradbo, da se naj letališče takoj registrira in da se bo ta gradnja z vsemi močmi podprla. Slavnostna otvoritev letališča naj bi bila že letos maja ali junija ob veliki proslavi desetletnice ustanovitve Letalske zveze Jugoslavije. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel generalmajor Zdenko Ulepič. Nadalje so sklenili, da se letališče po registraciji vključi v notranji promet JAT z eno linijo in z eno mednarodno linijo, ki naj bi povezovala Avstrijo z Bledom in morjem. Letalski center je prevzel tudi naloge, da bo vezbal rezervne pilote in pregledal pogoje za alpsko jadralno letalstvo na Gorenjskem. V zvezi z uslugami, ki naj bi jih letalstvo opravičevalo za naše gospodarstvo, je bilo sklenjeno, da letalski center lahko prevažata turiste, izvaja razna fotografiranja, pozneje pa tudi prevažata blago in opravičuje druge usluge gospodarstvu. O tem vprašanju, ki je pri nas še novo, bodo razpravljali še na posebni konferenci v Beogradu. Razen tega so razpravljali še o vrsti tehničnih problemov.

Konferenca je bila za razvoj letalstva na Gorenjskem ogromnega pomena in kaže, da se bo letalstvo še hitreje razvijalo. Predstavniki letalstva so izredno pohvalili ta letalski center kot enega najbolj delavnega in agilnega v naši državi ter obljubili vso nadaljnjo pomoč.

100.000 din globe za slabo peko

Zagreb, 17. febr. Proti zagrebskim pekarnam je bilo mnogo pritožb, češ da prodajajo slab kruh in pecivo. Tako je v Zagrebu prišlo do osrednjega razpisa. Tako je okroglo sodišče v Zagrebu obsodilo zagrebsko mestno pekarno na 100.000 din kazni, ker so ugotovili da je pekla kruh v nehygieničnih pogojih.

M. B.

Zmanjšanje izvoza v januarju

Beograd, 17. febr. Generalni sekretar zvezne zunanjetrgovinske zbornice Ivan Barbič je izjavil danes na redni seji upravnega odbora, da je znašal uvoz v januarju letos 4,457 milijonov din, kar pomeni v primerjavi s istim mesecem lanskega leta zmanjšanje za več kot 300 milijonov din. Nazadnje je izvoza v januarju se pojasnjuje z večjimi administrativnimi omejitvami pri izvozu premoga, lesa, živine in drugih proizvodov, nadalje z nekaterimi nerešenimi vprašanji koeficientov in pomanjkanjem transportnih sredstev, zlasti posebnih vagonov.

Zunanjetrgovinska zbornica je sodelovala po svojih zastopnikih pri vseh pogajanjih v zadnjem času zelo oteženo. V zbornici radi sklenitve trgovinskih in plačilnih sporazumov. Poročilo

tudi ugotavlja, da obstoje možnosti za izmenjavo z Vzhodno Nemčijo, kar kaže tudi rezultat bivanja zastopstva trgovcev iz te dežele v Jugoslaviji, kjer so sklenili kupitje za več kot milijon dolarjev.

Prav tako se poudarja pomen izmenjave s skandinavskimi državami, kjer je plasiranje jugoslovanskega blaga v zadnjem času zelo oteženo. V zbornici so mnenja, da gre tu predvsem za problem cen in kakovost blaga.

Pričakujejo, da bo sredi marca prišlo do šestanega jugoslovansko-grškega odbora, na katerem bodo proučili možnosti za zboljšanje trgovinske izmenjave. Poročilo tega odbora bo dostavljeno vladam obeh držav kot predlog za pogajanja, ki se bodo med Jugoslavijo in Grčijo začela bržkone meseca aprila.

M. B.

Ceste v Srbiji zopet prehodne

BEograd, 17. febr. Uprava za ceste LR Srbije je objavila, da so v tej republiki očistene in usposobljene za promet motornih vozil vse ceste razen cest Sjenica-Prijepolje, Vlačiči-han-Surdulica ter ceste čez Zlati bor.

Proizvodnja rentgenskih filmov

Zagreb, 17. febr. Tovarna "Fotokemika" v Zagrebu je pričela s serijsko proizvodnjo rentgenskih filmov za potrebe bolnišnic, zdravilišč in zobozdravnikov. Sedaj so v teku zadnje priprave za serijsko proizvodnjo drobnoraznolikih ozkih in Leica filmov, kakor tudi normalnih filmov za potrebe naše kinematografije.

Razstava jugoslovanske knjige v Oslu

OSLO, 17. febr. V glavnem mestu Norveške v Oslu so odprli razstavo "Jugoslovanska knjiga skozi stoletja". Na tej razstavi, ki jo je organizirala komisija za kulturne zveze z inozemstvom, je nad 250 eksponatov starih izdaj knjig z raznih področij kulture. Ob otvoritvi je imel upravniki ljubljanske narodne univerzitetne knjižnice dr. Mirko Rupel predavanje o jugoslovanski knjigi. Ta razstava je bila doslej prirejena v Kopenhagenu in Stockholmu, v začetku marca pa bo odprta tudi v Londonu.

Razstava jugoslovanskega slikarstva v Franciji

BEograd, 17. febr. Razstava 50 slik jugoslovanskega sodo-

banom društva in ostali javnosti sporočamo žalostno vest, da je dne 16. februarja 1955 nenadoma umrl

AVGUST KAFOL

višji gozdarski tehnik v pokoju prvi častni član našega društva

Pogreb bo dne 19. februarja ob 16. uri v Komnu na Krasu.

Nepozabnega in zaslužnega tovariša bomo ohranili v častnem spominu.

Društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije LRS

Heroj Tone Okrogar-Nestl na zadnji poti

ZAGORJE, 17. febr. Ko so včeraj ob pol starih sirene s tuobnim tuljenjem naznanile, da bodo odšel heroj Nestla v njegov zadnji dom, se je množica ljudi, ki ga je prišla sprejeti na zadnji poti, zgostila. Prostor pred rudniško čitalnico je bil mnogo premajhen, da bi sprejel vse množico, ki se je prišla posloviti od heroja Nestla. Obiskali so ga skoraj vsi Zagorjani od dedkov do deklet, ki so komaj shodili, od starčkov, ki so po dolgem času zopet prišli iz stanovanj, da se poslovijo od heroja Nestla.

Zadnje častno stražo ob njegovih krsti so imeli predstavniki občine, nato pa so ga njegovi najbližji tovariši Kurent, Ihan, brata Potokar in brata Prašnikar odnesli na lafeto. Od njega so se pred rudniško čitalnico poslovili podpredsednik OLO v Trbovljah Viktor Burkelj, predstavnik MZ v Mirkovcu Srečo Ruč in podsednik ZB v Zagorju Otmar Petar. V slovo mu je zaigrala orkestra na pihalu. Zlatinko pa je zapel pevski zbor Svobode II Zagorje.

Kako je bil pokojni narodni heroj Tone Okrogar-Nestl prihranjen, priča dejstvo, da je na zadnji poti sprejeto ga je narodnih herojev: Mila Marinko, Janko Rudolf, Franc Avbelj, Viktor Avbelj-Rudi, Franc Ročevar-Ciril, Jozef Hribar in Ivan Kovačič-Flenko. V žalnem sprevedu so bili tudi predstavniki republikanske zbornice proizvajalcev Mavrič Bort, republikanski sekretar za notranje zadeve Mitja Ribičič, delegacija s Koroškega, v kateri so bili Franc Prusnik-Gasper, Tone Ulihring, Pavle Zec za narodni zastopnik iz Črne Mečke, Raven in Slovenjegra Grada, okoli 50 spomeničarjev, zastopniki JLA, zastopniki revirjev in nad desetstisoč mlada množica ljudi.

Rudarijska zbornica so sklenili, da na ta dan po ljudski tradiciji ne bo delala, saj so hoteli prav vsi do zadnjega spremiti heroja Nestla na zadnji poti, v nadomestilo pa bodo delali v nedeljo. Isto so sklenili tudi delavci ostalih obratov, tako da menda ni bilo Zlatinko, ki ne bi spremljalo junaka-proletarca na zadnji poti.

Iz hiš, mimo katerih se je pomikal žalni sprevod, so visle žalne zastave ali pa državne zastave, obene na pol droga. Ob cestah so bili razmeščeni učenci zagorske gimnazije in osnovnih šol. Na čelu žalnega sprevoda je igrala občina na pihalu Svobode II iz Zagorja, lovci iz Zagorja, uslužbenci gozdne uprave in lovci iz Trbovelj. Pred lafeto se je pomikalo 25 zastav. Prva je bila zastava II. grupe orodov. Za njimi je igrala vojaška godba, za katero so koralali prihranjeni JLA. Pred lafeto so nosili sliko heroja Okrogarja. Ob strani lafete, na kateri so ležali nosarji ostanki narodnega heroja, so šli v trobojnicah, so koralali voljaki, za lafeto pa so šli mati in žena pokojnega he-

roja, brata Milan in Nestl ter ostalo sorodstvo. Takoj za njimi so bili predstavniki občine: podsednik Ljudske skupščine LRS tov. Mila Marinko in drugi gostje, za temi pa dolga kolona prebivalstva Zagorja, iz bližnje ter daljne okolice.

Predem je žalni sprevod prispel na pokopališče, je letalo JLA odšlo v zadnje sivo narodno heroja Toneta na pokopališče lovčev venec. Ko je lafeta prispela na pokopališče, so krsto dvignili njegovi najbližji tovariši in jo odnesli do groba. Pred grobom se je prvi posloval od junaka Toneta v imenu Zveze borcev okraja Trbovelj tov. IVAN SORNOBOJAN, ki je orisal herojsko pot pokojnika in svetel zgled borca-proletarca. Opisal je številne njegove pohode in boje v partizanski vojni, ki se dotakni njegovega dela po vrnitvi v Zagorje, v imenu glavnega odbora ZB Slovenije se je poslovil od heroja Nestla tov. MITJA RIBIČIČ. Dejal je, da je bil pokojni Nestl pravi sin našega davkega razreda. Bil je neomajen med veliko narodno osvobodilno vojno in tudi kasneje. Bil je zgled mladega borce-partizana. Njegovo ime bo v zgodovini slovenskega naroda v vrsti istih, ki so se z vso ljubeznijo predali ljudstvu. Heroj Nestl je bil vedno tam, kjer je bilo najtežje. Bil je zgled proletarskega borca.

Pod tem naslovom smo v petkovki številki objavili dopis o kupljenem loncu, pri katerem je pri prvem kuhanju odstopil lošč. V dopisu je navedeno, da je prodajalec na ugovor prizadele stranke izjavil, da reklamacije nič ne zaležejo, ter da nanje odgovarjajo (v Celju), češ, če hočete vzeti je dobro, če ne pa pustite. V zvezi s tem je bila v dopisu naperjena kritika proti proizvajalcu te posode Tovarni emajlirane posode v Celju, češ da tako ravnanje jasno kaže poslovno moralno podjetja, ki na tako nedopusten način izkorišča svoj monopolni značaj.

Vodstvo Tovarne emajlirane posode v Celju je takoj odločno reagiralo na to javno kritiko in poslalo v Maribor posebno strokovno komisijo, ki je za zadevo preiskala. Iz teh ugotovitev izhaja, da Tovarna emajlirane posode v Celju v tem primeru ne zadene nobena krivda. Podjetje "Merkur" v Mariboru, pri katerem je bil kupljen omenjeni lonec, ni v neposredni trgovski zvezi s Tovarno emajlirane posode v Celju in tudi ni pri njej nikdar reklamiralo kakovosti

blaga ter zato od tam tudi ni moglo dobiti takega odgovora. Zato se tudi očitke o poslovanju morali ne more nanašati na Tovarno emajlirane posode v Celju. Nasprotno, tovarna vsaor reklamacija tako vestno preišče in v vsakem upravičenem primeru blago zamenja ali odpiše. Čeravno brez krivde, je tudi v tem primeru škodovani lonec stranki brezplačno zamenjala.

Z zadovoljstvom objavljamo te ugotovitve, ki kažejo, da si Tovarna emajlirane posode res prizadeva za solidno poslovanje. Vrh tega izdaja še posebne letake z navodili, kako pravilno ravnati z emajlirano posodo, da bi ostala čimdalje uporabna.

Pri tem pa ostane odprto vprašanje poslovne morale tistih, ki se ne ozirajo na reklamacije in pritožbe kupcev-potrošnikov, marveč jim prodajajo celo manjvredno blago za polnovredno.

Marsikatera gospodinja se je že znašla v podobnem položaju kakor tov. Slava Marko, da je kupila v trgovini nov lonec, ki ga je že pri prvem

kuhanju počil, se pravi, lošč se je odkrutil ali razpokal. Če se vrneš v trgovino in se pridušaš, da so ti za dober denar prodali slabo blago, se navadno izgovarjajo na tovarno, ki da jim dobavlja tako blago, ali pa se izgovarjajo, da boljše blago ni dobili in "če hočete vzemite, če ne pa pustite." To je že postalo nekak praksa in so redki primeri, da bi vrnil denar, o tem seveda nečemu nič slišati, saj je od višine prometa odvisen dobiček in s tem tudi plače trgovskega oseba. Ne rečem, najdemo se tudi izjeme, bele vrane, ki jim je solidna potreba potrošnika vrhovni zakon in ki streme za tem, da bi s dobrim blagom in solidno postrežbo pridobivajo čim več kupcev in na ta pošten način povečajo svoj promet.

Ta grda razvada je ostala še iz tistih časov, ko je blaga primanjlovala in ko je bil kupec vesel, če je sploh kaj dobil. Danes pa so sprito vse večje zmogljivosti naše industrije ti časi že za nami in kupec ima že veliko izbiri in med blagom i med trgovinami. Ali kaj pomislijo na to tisti, ki se skušajo še vedno držati starih metod in obesiti potrošniku

vse, kar se le da, samo da sta promet in dobiček večja?

Preiskava o počenem loncu tov. Slave pa je pokazala še drugo plat: za kakovostno blago prodani lonec je bil od tovarne obeležen kot drugovrstno blago, tako imenovana "se-kunda-roba". Pri vsaki proizvodnji nastanejo na blagu razne manjše okvare, zaradi katerih je določen odstotek izdelka sicer manj vreden, a vendarle uporaben in zato ne gre v izmeček, marveč ga kot manjvrednega označijo in tu prodajo po primerno znižani ceni kot "sekunda-roba". V trgovskem svetu je to tudi dobro znano. Saj posamezni trgovci pri naročilih celo izgovorijo zahtevano določen odstotek "sekunda-robe", ki je cenejša. Toda kupec-potrošnik tega navadno ne občuti. Jaz vsaj se ne spominjam, da bi bil v kateri koli trgovini opazil označbo: "sekunda-roba". Vse se prodaja za prvovrstno blago po primerni ceni brez odbitka ali popusta, ki ga daje tovarna ob dobavi takega blaga.

Tu ne gre samo za lonce! Tudi pri tekstilnem blagu so krojači ali šivilji. Tudi tekstilni izdelki imajo večje ali manjše napake, ki jih kupec ob nakupu niti ne opazi in ga nanj opozori šele no blago se pri izdelavi točno pregleda in take okvare obeležijo ter cena primerno zni-

ža. Toda v trgovini se na to vsaj v večini primerov ne ozirajo mnogo in ti tudi take okvare kaj radi obesimo za prvovrstno blago. Kupiš n. pr. moške nogavice. Na zavpanju na trgovsko poštenost jih pri nakupu ne obračata in ne pregleduješ vsake zanke posebej. Ko pa jih doma hočeš obleči, opaziš, da je na notranji strani vse razcefrano in bo kmalu šlo v franže! "Sekunda-roba", ki si jo kupil in plačal za prvovrstno blago! Ali žepne robce. Prinesejo ti celo škalo. Pogledaš prvega, ugaja ti in kupiš pol tucata, doma pa ugotoviš, da so spodaj celo manjši, drugi krivo zarobljeni itd., napake, ki že same po sebi pričajo, da ne gre za prvovrstno blago, kakor si ga kupil in plačal.

Take in podobne primere bi lahko našteval v nedogled. Mar se v tem ne zrcali pomanjkanje poslovne morale, poslovne poštenosti? Vsi izdelovalci, pa najsi bo to mala obrt ali velika tovarna, so danes prisiljeni gledati na kakovost svojih izdelkov, saj je od tega odvisen v prvi vrsti njihov uspeh. Tudi tarifni pravilniki vedno ostreje postavljajo kakovost dela, namreč kakovost izdelka, na prvo mesto in se po tem ravna tudi zaslužek proizvajalca-delavca. Mar potem ni upravi-

čeno, če tudi potrošniki zahtevamo, naj se pri prodaji blaga v trgovini začne uveljavljati kakovost blaga in prodaja kot prvovrstno blago res samo kakovostno blago, manjvredno blago z okvarami in napakami pa kot drugovrstno in zato tudi ceneje?

Misljam, da je socialistična trgovina prva poklicana in dolžna skrbeti kot posredovalec med proizvajalcem in potrošnikom za kvaliteto blaga. Tovarne in drugi proizvajalci si po svoji strani že prizadevajo dvigniti kvaliteto. Če bo tudi trgovina sproti vračala prevzem nekaliteta blaga in poskrbela za to, da se manjvredno blago kot tako tudi označi in prodaja, bo s tem prisilila proizvajalca, da bo še bolj gledal na kakovost svojih izdelkov, potrošnik pa bo imel svobodno izbiro, da kupi poleg kakovostnega tudi manjvredno blago, seveda po primerno nižji ceni.

Bilo pa bi v interesu tovarn in proizvajalcev sploh, da tudi s svoje strani vztrajajo na tem, da trgovina razpečeva njihovo blago po tisti kvalitetni stopnji, kakor je tovarna označil in dobavila. S tem bodo zaščitile samo svoj ugled in sloves svojih izdelkov. Kajti zadovoljen potrošnik je in mora biti prvi cilj in proizvajalca i trgovca!

Rudolf Ozim

od srede na četrtak

Dvonedelni obisk indijskega ministra Nehruja v Kairu je ponovno dokazal, da so težnje po obratni poti v sporazumu med narodi močnejše od vojaških sil. V tem pogledu zelo rodna stališča.

Na tiskovni konferenci v glavnem mestu Egipta je Nehru, ki je bil v Kairu, izjavil, da je odločno proti sklepanju kakršnih koli vojaških zvez, s katerimi naj bi se reševala mednarodna vprašanja, kajti takšne zveze ustvarjajo v naši atomski dobi namesto zagotovljene varnosti, ki jo običajno zagotavlja. Nehru je tudi tolikrat ponovil svoj predlog, naj bi zaradi rešitve formidabilnega vprašanja in drugih mednarodnih vprašanj sklicali konferenco, ki bi bila podobna ženevski konferenci, se pred tem pa bi potrebnih neuradnih razgovorov med državami. »Sestanki med državami Jugoslavije, Indije, Burme in Egipta so v veliki meri dovedli do sporazuma in lahko samo dobro vplivajo na mednarodni položaj,« je poudaril Nehru.

Podobno stališče je Nehru izrazil tudi v svoji izjavi za kolumbijsko radijsko mrežo. Dejal je, da je neka vrsta sožitja edini pot, da se sodobni svet preživi, kajti sicer mu grozi uničenje. Prav tako je poudaril, da nobena stran ne želi vojne, kar odraža po njegovem veliko upanje.

Ji dub veje tudi iz skupnega prepričanja, ki ga sta ob zaključku Nehrujevega obiska v Kairu obdržali predsednika Naser in Nehru. Vojna bi danes pomenila uničenje človeštva, je rečeno v govoru, razen tega pa vojna ne more rešiti nobenega vprašanja. Oba državnika sta prepričana, da je treba na enak način preprečiti novo vojno in reševati vsa vprašanja na mirnem način, s pogajanjem, medtem ko vane vojne zveze in bloki ter tekonoje o oborožitvi ne prispevajo k večji varnosti v svetu.

Izjave obeh državnikov, ki so mednarodne stališče miroljubne Jugoslavije in besedam predsednika Tita, so nedvomno pomemben prispevek k utrjevanju mira v svetu.

Govor sovjetskega zunanjega ministra Molotova v Vrbovem mestu ZSSR je imel na Dunaju velike odmeve. Kakor domnevajo, bo avstrijska vlada v kratkem poskušala dobiti po redni diplomatski poti podrobnejša pojasnila o stališču sovjetske vlade glede avstrijske državne pogodbe. Avstrijski veleposlanik v Moskvi je menda dobil od svoje vlade navodilo, naj stopi v osebnih stikih s sovjetskimi zunanjimi ministri in zahteva natančnejša pojasnila glede izjave Molotova.

Po mnenju avstrijske vlade izjave Molotova ni dovolj jasna v tem, kakšne ukrepe naj bi v tem pogledu storile štirje velike sile in ali naj bi se tuje čete umaknile pred sklenitvijo avstrijske državne pogodbe ali po njej.

V zvezi s tem je skupina avstrijskih socialističnih poslancev zahtevala, naj vlada opozori Vrhovni svet ZSSR na omejevanje sovjetskih okupacijskih sil v notranje zadeve Avstrije, hkrati pa naj od štirih velikih sil zahteva izpolnitev obljube, ki je bila dana v moskovski deklaraciji glede popolne neodvisnosti Avstrije. Avstrijski socialistični poslanci so mnenja, naj bi tudi Sovjetska zveza odobrila besedilo državne pogodbe, ki so ga ostale okupacijske sile že sprejele, razen tega pa menijo, da je sovjetsko stališče, da je avstrijsko vprašanje mogoče rešiti samo v zvezi z nemškimi vprašanji, o nasprotju s stališčem o nedavni poslanici Vrhovnega sveta glede priznanja enakopravnosti v odnosih med državami.

Štirje romunski emigranti, ki so pred nekaj dnevi vdrli v romunsko poslatništvo v Bernu in »intervjuirali« romunsko odpravniško poslovo, osebe poslatništva in njihove družine, so se naposled predali švicarskim oblastem. Napadalcji bodo postavljeni pred švicarsko sodišče zaradi uboja švicarskega poslatništva.

Zaradi tega incidenta je romunsko vlada poslala švicarskemu federalnemu svetu ostro noto, v kateri zahteva zaščito osebja romunskega poslatništva v Bernu in izročitve štirih romunskih emigrantov, ki so bili vdrli v poslatništvo. Švicarska vlada je po švicarskem odpravniškem posloju v Bernu odgovorila na romunsko noto in izrazila obžalovanje zaradi nenavadnega incidenta v Bernu.

Romunski vlada pa je poslala švicarskemu federalnemu svetu noto, v kateri mu očitajo, da ni bilo nič storjeno za pomočno izpolnitev diplomatske imunitete romunskih diplomatov misije v Bernu in za izročitve napadanih »fascistov« romunskim oblastem. Švicarski federalni svet je na to odgovoril, da protestira proti tonu, s katerim je prejeta druga romunska nota in da je vse osebe poslatništva v Bernu, s družinami, vdrli, osvobodili.

Dulles uničuje upe o pomiritvi

Ameriški zunanjí minister vztrajno odklanja evakuacijo otokov Kvemoj in Macu — Njegova izjava bo povečala angloameriška nasprotja v politiki do Formoze

New York, 17. febr. (AFP) V govoru, ki ga je imel sinoči v združenju za zunanjo politiko v New Yorku, je zunanji minister ZDA Dulles izjavil, da ZDA odklanja evakuacijo otokov Kvemoj in Macu kot sredstvo za pridobitev Kitajske, da bi sprejele prekinitev sovražnosti v formozski ožini. Dejal je, da so ZDA pomagale Čangkajskim enotam evakuirati otoke Tačen, Jusanin Pisan zato, da bi pregrupirale svoje sile in okrepile obrambo Formoze in Pescadorov. ZDA opazuje nadaljnje akcije Kitajske, ne mislijo pa na kakšne ofenzivne operacije.

Ko je omenjal kitajsko odklonitev poziva Varnostnega sveta je izrazil svoje prepričanje, da to še ni zadnja odločitev kitajske vlade. Po njegovem mnenju se bo kitajska vlada verjetno prej strinjala z načeli OZN kot pa bi se zatekla k sili.

Stališče ameriškega zunanjega ministra Dullesa naj bi Čangkajske ne evakuiral niti enega od otokov ob kitajski celini, je naletelo na obsodbo v britanskih diplomatskih krogih. Tako definicija ameriške politike je ugasnila vse upe za doseg prekinitve sovražnosti. Po mnenju Velike Britanije bi bilo to mogoče samo, če bi Čangkajske postopoma umaknil svoje enote z otokov vzdolž kitajske obale, kakor jih je s Tačena.

V Foreign Office uradno ne komentirajo izjave ameriškega zunanjega ministra. Predstavniki Foreign Office je potrdili, da Velika Britanija smatra obalne otoke za sestavni del LR Kitajske, kar je popolnoma v nasprotju s politiko ameriške vlade. Britanski predstavnik pa je tudi opozoril na izjavo, ki jo je

dal o tem Anthony Eden, ko je opozoril LR Kitajsko, da bi uporaba sile pri zavzemanju teh otokov, izzvala mednarodne sankcije.

Britanski funkcionarji opominjajo, da je položaj glede Formoze sedaj mnogo jasnejši: LR Kitajska hoče s silo zavzeti Pescadorske otoke in Formozo; Čangkajske je za obrambo vsega ozemlja, ki ga drži v rokah, ZDA pa stoji — čeprav ne popolnoma — za Čangkajskom. Zato zaenkrat ni mogoče videti osnovne, po kateri bi lahko začeli reševati ta problem. Obstaja samo predlog sovjetske vlade o konferenci desetih držav. Ve-

liko Britanijo, Sovjetsko zvezo in Indijo se nadaljuje aktivna izmenjava mnenj, da bi pomirili nasprotja in našli rešitev, ki bi bila sprejemljiva za vse strani.

Kljub temu pa britanski predstavniki vseeno opozarjajo na nekatere ugodne elemente kompromisa, ki jih je mogoče videti v večerajšnji Dullesovi izjavi v nasprotju z nepopustljivim stališčem LR Kitajske. Vendar pa britanski komentatorji niso tega mnenja. Uvodniku med drugim: »Jasno

»Times« poudarja v današnjem je, da g. Dulles ni zmanjšal nevarnosti okrog Formoze. Najgledje je treba obžalovati, da se še vedno vztrajno upira umiku Kuomintangovcev z otokov ob kitajski celini. Konservativni »Daily Express« pa opozarja na ogromna anglo-ameriška nasprotja v politiki do Formoze in piše: »Gotovo je eno, da so sedaj znatno večji izgledi večjega spopada na Daljnem vzhodu, če Čangkajske sile ostanejo na otokih ob kitajski celini.

Adenauerjevi pogoji

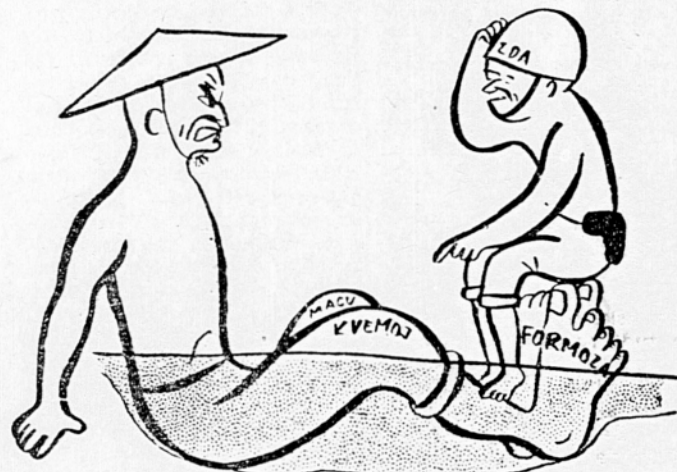
Bonn, 17. febr. (AFP). Zahodnonemški kancler Adenauer je izjavil, da bi Sovjetska zveza, če bi pristala na svobodno združenje Nemčije in na to, da vsa Nemčija, če to želi, pristopi k »skupnosti svobodnih narodov«, lahko tako s svojim popuščanjem dosegla ustvaritev sistema kolektivne varnosti in svoje svobodno udeleževanje v mednarodni trgovini. To Adenauerjevo izjavo je danes objavil zahodnonemški list »Die Welt«. Kancler je tudi dejal, da bi se vojaški program Zahodnoevropske zveze prilagodil potrebam sistema kolektivne varnosti, če bi prišlo do takega sistema. »Mi imamo v tem pogledu konkretne ideje,« je dodal Adenauer. Pri tem je poudaril, da ne misli za pogajanja med Zahodno Nemčijo in Sovjetsko zvezo, ampak med Sovjetsko zvezo in zahodnimi državami kot celoto.

Vrnitev Nehruja

New Delhi, 17. febr. (AFP). Predsednik indijske vlade Nehru, ki se je udeležil konference predsednikov vlad Britanske skupnosti narodov v Londonu, se je danes vrnil v Delhi. Izjavil je, da bo Indija sodelovala v poluradni inicijativi za rešitev formozskega vprašanja, če bo to potrebno.

Desetletnica osvoboditve Avstrije

Dunaj, 17. feb. (Tanjug) V vladnih krogih se pripravljajo na desetletnico osvoboditve Avstrije po drugi svetovni vojni. Desetletnico bodo praznovali 27. aprila na dan, ko je bil leta 1945 v sovjetski coni ustanovljena prva začasna avstrijska vlada po vojni. Proslava desetletnice bo spremljena v politično demonstracijo in protest proti okupaciji. Dunajski parlament bo imel 27. aprila svojo izredno sejo in pričakujejo da bo takrat zvezni kancler ing. Raab prebral deklaracijo avstrijske vlade, ki bo izraz protesta proti okupaciji in zahtev, naj štiri okupacijske sile vrnejo Avstriji njeno neodvisnost. V političnih krogih domnevajo, da bodo na tej seji ostre debate. Na izredno sejo zveznega parlamenta so povabljeni tudi vsi deželni sveti.

Močan jez proti vojni

New Delhi, 17. febr. (Tanjug). V zvezi z Nehrujevim obiskom v Egiptu poudarja današnji indijski tisk enotnost gledišč na mednarodne probleme, ki vlada med Indijo, Egiptom, Jugoslavijo in Burmo.

Glavni predmet razgovorov med Naserjem in Nehrujem je bil mednarodni položaj, poudarja delijski tisk ter v zvezi s pisanim egiptovskega lista »Al Akbara« dodaja: »Nehrujev obisk Egiptu je pokazal, da imata obe deželi enotno stališče do mednarodnih problemov. To enotno gledanje, ki vlada med Jugoslavijo, Indijo in Burmo ter odločnost teh dežel, da branijo svojo samostojnost izven obstoječih blokov sil, mora opozoriti tudi ostale dežele po svetu na obstoj močnega jezusa proti vojni, za mir in demokracijo.«

Japonsko-sovjetska pogajanja

Tokio, 17. febr. (AFP). Japonska vlada je po svojem opazovalcu pri Organizaciji združenih narodov zaprosila sovjetskega predstavnika pri Združenih narodih, da bi potrdil noto, ki jo je včeraj japonski vladi izročil šef sovjetske misije v Tokiu. Japonska vlada ponovno izraža željo, da bi se normalizirali odnosi med ZDA in Japonsko že v New Yorku in ne v Tokiu ali v Moskvi, kakor je prej predlagala sovjetska vlada.

TELEGRAMI

WASHINGTON, 17. febr. (AFP). Predstavniki dom ameriškega Kongresa je sprejel sklep o zvišanju plač članov Kongresa. Doseganja plača senatorjev in članov predstavniškega doma je znala 15.000 dolarjev, nova plača pa bo znala 25.000 dolarjev na leto. Predlog o zvišanju teh plač mora sprejeti še senat.

ISTAMBUL, 17. febr. (AFP). Turška narodna skupščina je potrdila smrtni obsodi sovjetskih vojunov Ivana Adamnisa in Nikolaja Antonova. Ta dva vojuna sta bila aretirana pred dvema letoma v vzhodni Turčiji blizu sovjetske meje, na smrt pa sta bila obsodena od vojaškega sodišča v Ankari.

NEW DELHI, 17. febr. (Tanjug). Danes so bila uspešno končana indijsko-japonska pogajanja za ureditev novih letalskih prog med obema državama. Po pogodbi, ki jo je podpisala v dni, bo indijsko mednarodna letalska proga v Hong Kong podaljšana do Tokia. V New Delhiju pričakujejo sedaj tudi prihoda kitajske delegacije, ki se bo pogajala zaradi ustanovitve letalske zveze med Indijo in LR Kitajsko.

WASHINGTON, 17. febr. (AFP). Predstavniki dom je začel danes razpravljati o predlogu zakona, s katerim bo predsednik ZDA pooblaščen, da za naslednja tri leta zniža carinsko tarifo za največ 5% v okviru pogajanj o trgovinskih sporazumih na temelju recipročnosti. Politični opazovalci pričakujejo, da bo predstavniki dom sprejel ta zakonski predlog še ta teden, čeprav desno republikansko krilo s predlogom ni zadovoljno.

WELINGTON, 17. febr. (Reuters). Vršilec dolžnosti predsednika novozelandske vlade Keith Holyoake je danes izjavil, da je Nova Zelandija ratificirala pakt za obrambo jugovzhodne Azije (SEATO). Ratifikacijski instrumenti so bili poslani v Manilo.

GUATEMALA CITY, 17. febr. (AFP). Predsednik Guatemale Castillo Armas je včeraj na tiskovni konferenci izjavil, da bo ukinjeno obsedeno stanje. Opozoril je tudi na nekaterih gospodarskih problemih dežele in tej zvezi poudaril, da bo predložen zakon o eksploataciji petroleja, znižanje uvoznih carin ter proučena možnost za izvoz kave na evropska tržišča. Armas je dejal, da padec cen kave, ki je bil zabeležen na newyorški borzi, zadene tudi Guatemala, ker je kava njena glavna izvozna blagovina.

lika Britanija je dostavila Moskvi svoje pripombe, to pa je — kakor izjavljajo v Londonu — verjetno storila tudi Indija. Na odgovor sovjetske vlade še čakajo.

Kakor nadalje izjavljajo v britanskih krogih, njihova vlada nadaljuje z naporom, da bi dosegla prekinitev sovražnosti v formozski ožini. Zato je v stalnem stiku z Moskvo in Washingtonom, kakor tudi z drugimi zainteresiranimi silami. Med tremi silami posrednicami:

Akcija opozicije
RIM, 17. febr. (Tanjug). Nad 200 delegacij rimskih mesecev je včeraj in danes obiskalo italijanski senat ter protestiral zaradi ratifikacije Zahodnoevropske zveze in nemške oborožitve. Delegacije so organizirali komunistična in socialistična stranka. Komunisti in socialisti namenjajo nadaljevanje s temi manifestacijami.

LAS VEGAS, 17. febr. (AP). V puščavi Nevada so včeraj zaradi slabega vremena ponovno odložili poskuse ameriškega atomskega orožja. Člani organizacije za izvedbo eksperimentov upajo, da bodo jutri zjutraj lahko napravili prvo večjo eksplozijo nove vrste atomskega orožja. V puščavo Nevada je prišlo okrog 1100 pripadnikov ameriških oboroženih sil, ki bodo sodelovale pri teh poskusih.

Trst postaja nervozen...

O Trstu pišejo sedaj, da je »citita nervoza«. Na mizi vladne komisarje se kopijo protesti, dolmarci zaradi odpuštov, zahteve brezposelnih, pritožbe trgovcev, skratka prebivalstvo je zaskrbljeno. Ljudje so nervozni, ker minevajo meseci, ne vidijo pa se še obrisi, kako bodo uresničene njihove zahteve in kakšna bo njihova bodočnost v mejah Italije. Nekaj mesecev je sicer kratka doba, toda tisti, ki čakajo, postajajo nestrpni, ko gre za vprašanje eksistence. Generalni vladni komisar je sicer v tem času izdelal že okoli 100 dekretov in uredb, da bi postopoma izenačil tržaško ozemlje z ostalimi italijanskimi pokrajinami. S temi upravnimi ukrepi pa niso zmanjšali nezadovoljstva poslovnega sveta, ker so kupčije vedno slabše, niti niso potolažili prebivalstva, ki vedno bolj čuti, da je namesto milijonov, ki so jih mesečno potrošili za zavezniki, dobilo nove davke. Razumljivo je, da privilegirano mesto, kot mu to še vedno radi obtažajo v Italiji, ne more biti navdušeno, ko čuti, da so začeli privilegiji vedno bolj usihati.

Povprečen Tržanin je prepričan, da Trst postaja vedno bolj nervozen, ker se vse bolj zaveda, da je v položaju, ki ga ne more več obdržati. Trst postaja vedno bolj nervozen, ker se vse bolj zaveda, da je v položaju, ki ga ne more več obdržati.

Bevan: Zamujena priložnost

Napad voditelja levega krila na uradno vodstvo laburistične stranke

London, 17. febr. (Tanjug). Voditelj levega krila britanske laburistične stranke Bevan je izrazil mnenje, da je bila zaradi politike uradnega stališča vodstva stranke do nemškega problema »zamujena priložnost za združenje laburističnega gibanja«. V članku, ki ga danes objavlja v listu »Tribune«, Bevan odkrito obtožuje vodstvo stranke, da se ni držalo določenega stališča glede razgovorov s Sovjetsko zvezo. Pred tem je Bevan dostavil Spodnjemu domu resolucijo s podpisom 104 laburističnih poslancev, v kateri je zahteval, naj vlada brez odloga napravi potrebne ukrepe za konferenco s Sovjetsko zvezo o združitvi Nemčije.

Bevan v članku opozarja na govor, ki ga je imel Attlee no vembra preteklega leta v Spodnjem domu in v katerem je dejal, da bi bilo boljše, če bi čimprej prišlo do razgovorov s sovjetsko vlado, ker bo do ratifikacije pariških sporaz-

mov preteklo še precej časa. Navaja, da je po božičnih političnih predlagal Attlee, naj bi Spodnjemu domu dostavil uradno resolucijo stranke z zahtevom, naj se začne debata o potrebi razgovorov z ZSSR, »čimer bi bila samo potrjena dosedanja politika stranke«. Vendar taka resolucija ni bila predložena. »S tem odstopanjem od že sklenjene politike — poudarja Bevan — so bile zamujene možnosti za doseg učinkovite enotnosti stranke v najkriticnejši fazi mednarodnega dogajanja.«

Politični krogi v Londonu poudarjajo, da je ta oster Bevanov napad izzivljanje uradnega vodstva stranke. — Poudarjajo, da Bevan zastruje nasprotja v laburističnem gibanju ter da je za to izbral zelo ugoden trenutek, ker je večina aktivistov za takojšnja pogajanja s sovjetsko vlado. Šef stranke Attlee pa je včeraj preciziral svoje stališče, ki ga podpira večina v izvršnem

Delegacija Zveze sindikatov Jugoslavije, v kateri so bili predsednik republiškega sveta sindikatov Srbije Dragi Stamenković, podpredsednik republiškega sveta sindikatov Hrvatske Josip Cazi, predsednik centralnega odbora sindikatov delavcev in uslužbencev komunalnih podjetij Rasko Kuruzović in predsednik centralnega odbora sindikata delavcev in uslužbencev grafične industrije Jugoslavije Veljko Brkić, je bila kot gost Foreign Officea in ministrstva dela na tritedenskem obisku v Veliki Britaniji. Na sliki jugoslovanska delegacija pred britanskim parlamentom.

Trgovinske zveze med Jugoslavijo in Britanijo

Beograd, 17. febr. (Jugopres). V zvezi z jugoslovansko-britanskimi trgovinskimi pogajanjmi, ki se začno 21. t. m., upajo jugoslovanski gospodarstveniki, da bo z novim trgovinskim sporazumom omogočeno uspešnejše trgovanje med obema državama in da se bo predvsem povečal jugoslovanski izvoz v Veliko Britanijo.

Jugoslovanski izvoz v Veliko Britanijo je dosegel lani vred-

nost 6,8 milijarde din, medtem ko je bil leta 1953 vreden 6,5 milijarde dinarjev. Struktura jugoslovanskega izvoza se je lani zboljšala, ker je bilo izvoženih tudi precej izdelkov živilske industrije. Po novem trgovinskem sporazumu se bo povečal tudi jugoslovanski izvoz izdelkov lesne industrije ter seveda tudi izvoz raznih pridelkov.

Jugoslovanski izvoz iz Velike Britanije je bil lani vreden 7,1 milijarde din, prejšnje leto pa 7,4 milijarde. Glavno uvozno blago so bili volna, bombaž, razno predvilo in tehnične masčobe. Dosedanji petletni trgovinski sporazum je veljal od decembra 1949, iztekel pa je 31. decembra 1954. Potem je bila blagovna izmenjava po prejšnjih seznamih podaljšana do konca marca in določeno je bilo, da bodo do takrat uvozna dovoljenja dosegla višino ene četrtine kvote iz leta 1954.

Za Italijo nenavaden ukrep

Rim, 17. febr. (Tanjug). Zupan Firenc krščanski demokrat La Pira je izdal sklep, da se florentinsko livarno »Cure« da v upravljanje delavcem. Sklep je sprejel zaradi tega, ker so lastniki hoteli zapreti podjetje zaradi deficita. Predstavniki lastnikov so delavcem že sporočili sklep o tem, da bodo tovarno zaprli in dali tudi vsem delavcem odpoved. Zupan Firenc je interveniral, da bi preprečil odpust delavcev in je odobril sklep, da delavci in nameščenci zasledijo tovarno. S posebnim dekretom je La Pira izročil upravo tovarne predsedniku delavske zadrge Livarne. V pojasnitev svojega sklepa je navedel, da je potrebna zaposlitev

delavcev v sedanjem položaju, ko ni nobene druge možnosti, da bi odpušteni delavci našli zaposlitev.

Zveza industrijev je proti temu sklepu takoj protestirala, češ da je protizakonit in da krši pravico privatnega lastništva. Na ta protest je La Pira odgovoril, da je njegov sklep v skladu z italijansko ustavo, ki dovoljuje, da država ali lokalne oblasti lahko razlastijo podjetja, kadar to zahtevajo splošni družbeni interesi. Pod vodstvom delavcev je tovarna normalno nadaljevala delo. Delavske straže čuvajo dohodek k tovarni, da bi preprečile eventualno namero policije, če bi jih hotela izgnati iz tovarniške zgradbe.

Vladne stranke se borijo za tak tip avtonomije, da bi obdržali politične vplive in branili interese raznih monopolov. Nasprotujejo pa taki avtonomiji, kot jo zahtevajo levčarske stranke. Te stranke so že sprejele resolucije, v katerih zahtevajo tako samoupravo, da bodo imeli nadzorstvo nad hidroelektričnimi in drugimi industrijskimi monopolom. Hkrati pa zahtevajo učinkovita jamstva narodnostnim manjšinam.

O tem vprašanju so se postavili na najbolj jasno stališče neodvisni socialisti, ki so na sestanku v Bologni sprejeli resolucijo, da naj se posebni statut za tržaško ozemlje prenese in izvede tudi za Slovence v gorški in videmski pokrajini.

Napredni Slovenci in Italijani skupno z naprednimi Italijani zagovarjajo tako avtonomijo, da bi rešili številne življenjske probleme v vseh teh pokrajinah in da bi nova teritorialna ustanova postala orodje demokracije ne pa birokratska ustanova v rokah domačih močnikov. Sprčo geografskega položaja te dežele, ki meji na vzhodu z Jugoslavijo, na severu z Avstrijo, pa je osnovnega pomena, da se z demokratičnim režimom odstranijo vse tiste ovire, ki so na poti večjemu sodelovanju in zaupanju med dvema narodoma. S tako avtonomijo bi iz te dežele napravili most za sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo. Možnosti se iz-

roke. Zlasti zadnji meseci so pokazali, da je dobra volja na obeh straneh ter da se odpirajo široke možnosti za odnose dobre sosedstva.

Če se bodo izvedla vsa ustavna določila s posebnim statutom, bodo tako odstranjeni tudi mnogi negativni pojavi, s katerimi so bile kršene pravice slovenske narodne manjšine. Potem bi odpadla tudi današnje pritožbe na Tržaškem, kjer ugotavljajo, da se določila statuta še vedno izvajajo le v toliko, kolikor so se pod ZVU ali pa še manj.

Ničesar se niso ukrenili glede vračanja slovenskih narodnih domov v Trstu, niso še dali sredstev za zgraditev osrednjega kulturnega doma, ne izpolnjujejo se določbe v zvezi z dvojezičnimi napismi itd. Je pa upanje, da bodo te in še druge negativne pojave, ki bi motile dobre odnose med Italijo in Jugoslavijo odstranili ter nadaljevali dosedanja ter zabljanja in zavrnili razne fašistične elemente, ki ne spoštujejo dobre volje vodilnih italijanskih osebosti in bi radi nadaljevali protijugoslovansko gonjo.

Trst je nervozen, ker vse dosedanje diskusije in javne polemike o avtonomiji in drugih važnih vprašanjih niso prinesle konkretnih zaključkov, in zaveda se tudi, da bo vedno bolj bolehal in ostal ekonomsko breme za Italijo, če ne rešijo njegovih najvažnejših vprašanj.

Stane Lenardi

Dela v Mariboru ne manjka Domžale se pripravljajo

Ugotovitev, ki velja le za moško delovno suo

Posredovalnica je lani našla delo 9387 prijavljenim — Zaposlitev nekvalificiranih žena in deklet je še vedno velik problem — Ustanovljen bo poseben referat za zaposlitev mladine

Ni manj kakor pregledi o opravljenem delu in gospodarstvu podjetij v minulnem letu utegnute biti zanimivi tudi podatki o delu ustanove, ki skrbijo za ugotovitev, ki velja le za moško delovno suo. Stevilke, v katerih je zajeto delo posredovalnice, niso zgolj statistični prikaz poslovanja te ustanove, temveč odkrivajo vrsto vprašanj, ki posegajo v področja gospodarske, kadrovske in vzgojne problematike.

Dasi je pri mariborski posredovalnici trenutno prijav-

ljenih 1567 ljudi iz mesta in okoliškega okraja, ki iščejo zaposlitve, ne gre govoriti o neki akutni nezaposlenosti v Mariboru. Absolutno vzeto je kajpada 1567 ljudi precejšnja številka, ki pa postane manj upadljiva, če upoštevamo, da bo imel Maribor sam letos blizu 29.000 zaposlenih, medtem ko zajema evidenca nezaposlenih tudi področje okraja Maribor-okolica. Razen tega je zajetih v tej številki precej žena, ki doslej niso delale, toda se žele zaposliti. Zanimivo je, da posredovalnica že vsa leta, odkar so podjetja zaradi novih gospodarskih predpisov izločila odvisno delovno silo, ne more znižati nezaposlene delovne sile pod 1000 (dosegla pa je že blizu 3000 nezaposlenih v nekaterih mesecih). Kaže, da brez posebnih ukrepov tega števila v dohodnem času ne bo mogoče znižati.

NEKVALIFICIRANA ŽENSKA DELOVNA SILA — NAJTEŽJI PROBLEM

Kdo je delovna sila, ki je letos zajeta v teh številkah? Evidenca izkazuje 249 moških in 1318 žensk. Ze samo razmerje pove, da predstavljajo problem za zaposlovanje žene. Kakor smo že rekli, iščejo mnoge med njimi prvo zaposlitev. To so predvsem mlada dekleta in žene, ki si žele izboljšati materialno stanje svojih družin. Ali za te žene res ni dela?

V odgovor je treba najprej povedati, da gre predvsem za nekvalificirane delavke. Nobe težave ne predstavljajo nekvalificirani moški delavci. Te lahko, če so zdravi, zaposlijo pri najrazličnejših fizičnih delih, ki za žene niso primerna. Kvalificirane delavke pa so lani večidel našle zaposlitev, če izvajamo sifitne poklice — šivilje in pomočnice, saj je bilo lani zaposlenih čez 3000 žena s pomočjo posredovalnice. Nekvalificirane in predvsem fizično slabotnejše ženske bodo pač prej ko slej še ostale nerešene problem zaposlovalnice. Precejšnje upanje daje šiviljam in pomočnicam, ki čakajo dela, Tovarna pletenin in konfekcije, pa tudi tekstilne tovarne, ki imajo v letošnjih proizvodnih načrtih več novih ženskih delovnih mest.

ZA MOŠKE — DELA DOVOLJ!

Za moške pa lahko zares velja ugotovitev, da je v Mariboru dela dovolj. Lani je iskalo zaposlitev 5224 moških, zaposlili pa so jih celo 5614, torej tudi preostale nezaposlene iz leta 1953, v kolikor so bili sposobni za delo. V sedanjem številu 249 nezaposlenih moških pa je 100 invalidov,

ostali pa pripadajo večidel poklicem, ki so sifitni: mesarji, natakariji, čevljarji, pekci, krojači, a se zaradi fizičnih sposobnosti ne morejo zaposliti pri težjih delih.

POMANJKANJE KVALIFICIRANIH DELAVCEV

Dejansko o nezaposleni zdravi moški delovni sili v Mariboru ne moremo govoriti, nasprotno, — o precejšnjem pomanjkanju visokokvalificiranih delavcev v vseh podjetjih kovinske industrije. Ključavničarji, rezkarji, varilci in ostali poklici so močno iskani, nič manj tudi strokovni in srednjestrokovni uslužbeni, ki so v svojem delu samostojni. Pri teh delavcih in uslužbenih je značilno precejšnje prehajanje iz podjetja v podjetje — pač glede na boljše delovne pogoje — po načelu ponudbe in povpraševanja. Znatno število kvalificiranih delavcev odhaja v druge republike, ker jim nudijo višje prejemke. Razen kvalificiranih delavcev iščejo podjetja tudi nekvalificirane delavce, predvsem v gradbeništvu, k čemur je zlasti pripomogla letošnja ugodna zima za delo na gradbiščih.

ZAPOSLOITEV MLADINE

Posebno skrb posveča posredovalnica zaposlovanju mladine, zlasti deklet. V Mariboru je 241 deklet starih od 17 let in 334 deklet od 24 let, ki iščejo delo, odnosno vključitev v uk. Za moško mladino — kakor za moško delovno silo sploh — ni težko najti dela. Po nepopolnih podatkih so sprejela lani industrijska podjetja, trgovina in obrt 388 vajencev s srednješolsko izobrazbo. V to število niso všteti učenci, sprejeti v industrijske šole. Drugače pa je z dekleti. Te še vedno želijo predvsem v uk za šiviljo, frizerko in podobne stroke, katerih je že sedaj preveč. Njim posveča posredovalnica tudi svojo skrb, da jih kolikor mogoče obvaruje slabih posledic pohajkovanja in pomanjkanja.

Da bi čim uspešneje lahko reševala problem zaposlovanja ženske mladine in mladine sploh, pripravlja posredovalnica v Mariboru poseben referat, ki se bo bavil samo z zaposlovanjem mladine, oziroma z njenim usmerjanjem v uk. Uslužbenici tega referata bodo v tesnih stikih s šolami in po Društvu prijateljev mladine tudi s starši. Ze v šoli bodo lahko marsikaj storili, da usmerijo mladino v poklice, ki imajo bodočnost in precejšnjo sposobnost otrok za določen poklic. Dosedanje prizadevanje posredovalnice ter skrbstvenih organov je pokazalo, da je še mnogo neizkoriščenih možnosti, da se otroci zaposlijo. Tako n. pr. pomanjkuje tesarjev, instalaterjev, kleparjev, kamnosekov. Vse premalo je načeto tudi vprašanje vključevanja ženske mladine v poklice, ki so doslej veljali le za moške. V »Iskrji« so mnenja, da bi bilo mogoče odpreti poseben raz-

red v industrijski šoli za dekleta, ki bi lahko obvladale poklice finomehanika in strugarja. Isto so povedali v Delavnici železniških vozil v Mariboru. Pri »Slikoplesku« se je dobro uveljavilo več pleksarskih vajenk. Možnosti pa so še drugod, treba jih je le najti in opozoriti nanje — in prav to bo delo novega referata.

POTREBNA JE POKLICNA SVETOVALNICA

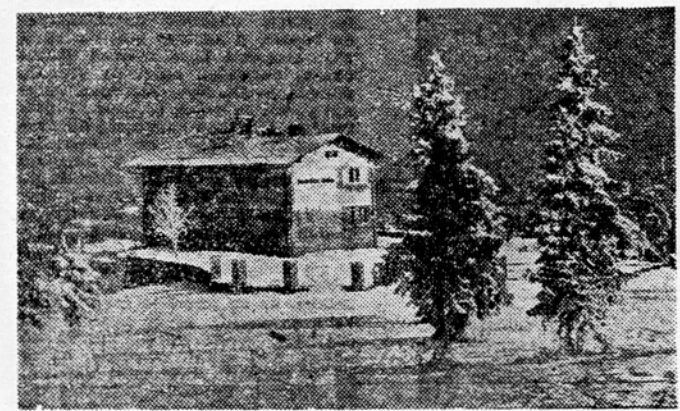
Vzporedno z uresničitvijo te zamisli bo treba ustanoviti pri posredovalnici še poklicno svetovalnico z vsaj enim strokovnjakom, ki bo mladino lahko pravilno usmerjal v poklice. Se bolj kakor to pa bo treba vplivati na starše in mladino, da ne bodo podcenjevali šolske izobrazbe, kajti kmalu ne bo več poklica, ki ne bi zahteval vsaj štirih razredov srednje šole. V Mariborski tovarni svile so sprejeli letos 40 mladink s srednješolsko izobrazbo, ki bodo po treh letih dobile kvalifikacijo izučene tkalke svile. Pravijo, da je delo z njimi v primerjavi z začetnicami, ki imajo samo osnovnošolsko izobrazbo, neprimerno lažje in uspešnejše. To je razumljivo in pričakovano, da bodo s to prakso pričela tudi ostala podjetja. Zatorej je treba pričeti reševati vprašanje zaposlovanja že pri šolski mladini!

(j.p.)

Kljub pomanjkanju snega je obiskalo v letošnji zimi Pohorje 20.000 turistov

Primi je Pohorje kakor začarana dežela. Kamor pogledaš, povsod se leskeče. Smrekove iglice so prevečene z ledenim srebrom, po tleh odeja drobnih snežink kot majhnih briljantov, tu pa tam pa se dviga iz tal posamezna smreka kot steklena sveča. Zimsko sonce pošilja tople žarke skozi kristalno čist zrak, barve se prelivajo, vse kipi v zdravju in svežosti. Po številnih globaših pa hite ljudje, stari in mladi, proti vrhu, kjer pozabijo na vsakdanje skrbi in napore ter se naužijejo sonca in zdravja.

Letošnja zima je spet enkrat potegnila smučarje za nos. To se pozna tudi na Pohorju, čeprav se vsi vrhovi in grebeni blešče v snegu. Medtem ko so se druga leta ljudje kar trli po pohorskih planinskih kočah, so letos precej zapuščene. Le ob sobotah in nedeljah zažive, ko prihajajo delavci iz mariborskih in podpohorskih tovarn, da se naužijejo svežega zraka. Prav živahno pa je bilo ob letošnjih semestrskih počitnicah, saj je na Pohorju za letošnje vremenske razmere še kar precej snega. Mladina se je v vseh straneh Slovenije zgrijala na Pohorje. Računajo, da je kljub »sončni zimi« in plitvemu snegu bilo na Pohorju okrog 20.000 turistov, največ iz Maribora, Celja, Ptuja,

Ribniška koča v letošnji zimi

(Foto Kovacic)

Ljubljane in Zagreba, pa tudi iz Dravske, Saleške in Savinjske doline. K temu je mnogo pripomogla žičnica, ki te potegne do Mariborske koče in ki je ob sobotah in nedeljah

kar preveč obremenjena. Ko pa bo zgrajena Pohorska vzpenjača, bo delovnim ljudem omogočen še prijetnejši izlet na pohorske višave.

— 8 —

Od blizu in daleč

Maribor

Nagradno tekmovalstvo stenografije v strojepisni prijavi Mariborski stenografski klub. Tekmovalci morajo obvladati vsaj 200 zlogov na minuto v stenografiji in najmanj 4 do 5 udarcev na sekundo v strojepisu. Tekmovalje bo ob koncu aprila. Najboljši se

nedožnega le še rešil iz krepilne naslone. Partizani, ki so oblegali grad, niso razpeli s topovi, vendar so zadrževali sovražnika v gradu, tako da ni mogel pustiti po okoliščini. Računal je tudi, da je utruba nepremagljiva kar je na videz tudi kazalo. Treba je bilo močnega sovražnika ukantiti. Bilo je 27. julija. Partizanske čete so se približale gradu. Pred gradskimi vrati so stale straže, ki so jih partizani na naglo povelje napadli, vrtili skozi vrata v grad in zajeli okrog 40 vojakov. Nemški major se je ustrelil, iz gradu pa je slišni plamen. Grad je gorel. Uro pozneje so partizani napadli in minirali še železniško postajo. Ribemberg je bil maščevan.

V PREGNANSTVU
Ko so nacistični in fašistični krvoločni naložili svoje žrtve na kamione in jih odpeljali čez Kras, so se neprimerno ustavili v Komnu, izločili triptene ljudi in jih naprli v stare obišne hiše. Kaj so namenjavali? Pokončati vse? Strahotna je bila ta negotovost. Končno so jih ponovno naložili na kamione in odpeljali v taborišča. Neumark na Bavarskem je bil glavni stan ribemberških izgnancev. Tu so jih razdelili na kmete, pa tudi bavorski kmetje sami so hodili ponje, da so jim pomagali pri delu. Nad 40 so jih pokopali v tuji zemlji.

VRNITVE
V juliju 1945. leta so se začeli vračati. Niso prišli vsi naenkrat, toda mehko vipavsko poletje je že obljelo svoje ljudi na domača tla pod rihemberškim gradom, kjer so jih sprejeli požgnani in porušeni domovi. Jokali so na razvalinah, bolečine so jim stiskale srca, kljub temu pa jim je vrnitev brisalo solze in jih navdajalo z novimi upi. Zatekli so se k rodnikom v bližnjih naseljih, pa tudi po hlevih in zasilnih prostorih so našli prvo zavetje.

V letu 1945 je začela delati komaj zasebna obnova, po priključitvi v letu 1946 pa je se gradbeno delovanje močno povečalo in kmalu so bile dograjene vse domačije in Britofu, Cvetovu, Vidmaršu in na Governi. Sredi vseh teh obnovljenih in oživljenih naselij se je visoko dvignil družni dom, ki je zalegal gospodarsko, kulturno in socialno obnovo in ki bo v veliki meri pomagal vaščanom Ribemberga do boljši bodočnosti. Ribemberk je postal — Braniki

bodo nato lahko udeležili republiškega in zveznega tekmovalja, ki bo meseca maja v Ljubljani odnosno v Zagrebu. Prijavitelj tekmovalcem bo klub omogočil brezplačne treninge, pod strokovnim vodstvom. Prijave sprejema telefonično ali pisмено in daje podrobnejša pojasnila Stenografski klub Maribor, telefon št. 24-62 (Ekonomski srednja šola). Za udeležence tekmovalja je pripravil klub lepe nagrade. V Mariboru in okolici je precej strojepisnega in stenografskega kadra. Zato je pričakovati, da se bodo udeležili tega tekmovalja, prvega te vrste, čim večjem številu ter tako dokazali rast in napredek ob 10. obletnici osvoboditve tudi na tem področju.

Prvi študentski teden v Mariboru. Ob 25-letnici obstoja Mariborskega akademika klub organiziral prvi študentski teden, ki traja od 14. do 20. februarja. S pestrnim programom želi poživiti kulturno dejavnost v mestu in seznaniti mlado javnost s svojim delom. V torek 14. februarja je nastopila dramska skupina in Narodnem gledališču z igro Alfreda de Musseta »Svečnik«. Sodelovali so pretežno študentske akademije za igralstvo in ples. V sredo 17. februarja je bil v Kazinski dvorani koncertni večer, na katerem so sodelovali slušatelji srednje in višje glasbene šole v Ljubljani. V petek bo v Zadrugi dvorani literarni večer, na katerem bodo poleg mariborskih akademikov sodelovali tudi mariborski srednješolci s svojimi literarnimi deli. V avli Narodnega gledališča je bil v okviru tedna razstava del slušateljev akademije upodablajočih umetnosti. Izšla je tudi spominska brošura, ki naj seznanja javnost z namenom in dosedanjim delom akademikega kluba.

Iniciativni odbor LMS za bodočo komune. V Mariboru in okolici so se dne konferenca vodstev osnovnih organizacij LMS, na katerih volijo iniciativne odbore LMS za bodočo komune. Ko bodo izvoljeni vsi iniciativni odbori, bo sklicana skupna konferenca, na kateri si bodo napravili podoben program za čim uspešnejše delo v komunah. Inicativne odbore LMS so že izvolili v budoči komuni Tabor, nadate v Lenartu, Slovenski Bistrici, Rušan, na Tezmem in v Mariboru-Center. — V ostalih komunah bodo še ta teden.

IZ TREBOVELJ

Pretekli teden je bilo v dvorani OLO v Trbovljah zasedanje okrajnega zbora in zbora protizvajalcev. Na seji so odborniki med drugim potrdili ustanovitev okrajne, finančne in tržne inspekcije ter sprejeli nove stanovanjske tarife.

Gradnja stanovanjskih hiš v Trbovljah dobro napreduje, tako da lahko pričakujemo, da v nekaj letih ne bo več stanovanjske krize. Poslopje okolišna velika stavba, ki jo gradi Dvornica na Trbovlje-Hrastnik, bo imel v pri-

obor razpravljal tudi o krajevnih oborih, ki bi opravljal naloge dosedanjih vaških odborov. Ti vaški odbori so doslej v pretežni večini opravi- lili pomembno vlogo, zato je prav, da je iniciativni odbor v osnutku statuta določil 23 krajevnih odborov, ki bi naj bili v naslednjih krajih: Meng- geš, Trzin, Dragomelj, Ihan, Domžale, Studa, Depala vas, Jarše, Vir, Dob, Krtna, Vrh- polje, Krašče, Moravče, Peče, Gradišče, Zalog, Lukovica, Prevoje, Zlatopolje, Rafol- če, Česnice, Krašnja, Blagovi- ca, Ožbalt, Radomlje, Homec in Rova. Seveda bi ti krajev- ni odbori ne bili le za omeje- nje kraja, pač pa za vse ostale bližnje vasi, ki predstavljajo neko zaokroženo celoto s kra- jem, kjer bo sedež krajevne- ga odbora. S tem bi krajevni odbori pomenili in omogočili poglabljanje demokratičnosti, obenem pa bi se z njihovo pomočjo čim bolj izkoristili predlogi in pobude ljudi na terenu.

Na tej seji iniciativnega od- bora so se pomenili tudi o ka- dru, predvsem vodilnih usluž- bencev. Tako močna komuna bo potrebovala seveda več ka- dra kakor dosedanja mestna občina. Zato še sedaj mislijo na nova stanovanja, saj so kadri in stanovanja neločljivi- vo povezani. Stanovanjski blok, ki ga je ljudski odbor začel zidati lani, seveda ne bo zadoščal in bo treba graditi še več stanovanj. Na koncu je iniciativni odbor na lastno že- ljo razrešil svojega doseda- njega predsednika Zdravka Troha, na njegovo mesto pa soglasno izvolil ljudskega po- slanca Antona Blejca iz Meng- ša.

— n —

IZ SENOVEGA

V minulnem tednu so Senovčani praznovali svoj drugi občinski praznik. To pot je bil združen tudi z otvoritvijo novega občinskega doma. Na predvečer praz- nika je bila v šolski dvorani slavnostna akademija s pestrnim kul- turnim programom v izvedbi domačih društev »Svoboda« in Par- tizana.

Občinski praznik se je začel z budnico in slavnostno sejo občinskega LO, na katerem so bili navzoči poleg številnih domačinov in gostov tudi predstavniki okra- ja Krško in Trbovlje. Slavnostni referat je imel predsednik občinskega LO Senovca, Franc Šterban. V imenu okrajnega LO Krško, je Senovčanom čestil k občinske- mu prazniku sekretar okrajnega komiteja ZKS Krško tov. Franc Kolar. Po seji je bila svečana otvoritev novega občinskega doma, odred notranjih prostorov v domu in slavnostno kosilo za ob- bornike in goste.

V popoldanskim urah je bila dramska prireditev v izvedbi domačih Svobode in športna prireditev na igrišču Partizana.

— 8 —

IZ RAVEN

V Ravnih je bil pretekli teden občni zbor koroškega društva filatelistov. V tem društvu so ljubitelje lepe znamke iz Ravn, Dravograd in Mute, v Prevaljah pa je podružnica. Kakor je bilo ome- njeno na zborovanju, število članov nazadnje, predvsem med mladino. Vzrok so visoke vrednosti znamk, ki si jih mladinci sami težko »privoščijo«. Rešitev bi bila, da bi pošta upravljal tako znamske z manjšo vrednostjo, morda pa teh več serij. Letos so izvolili v društvo tudi dve udeležba tako mladino, ki bo učil mladino zbiranja znamk.

IZ ZG. POLSKAVE

Preteklo soboto je DPD »Svo- boda« priredilo koncert. Nastopili so tamburški prvič po vojni, ker so si šele lani nabavili nove in- strumente. Tamburše vodi tov. Viternik iz Zelenavca. Nastopil je tudi salonski orkester pod taktirko slov. Hermana, kapelnika god- bne družbe Dvornice. Dvornica železarjev je bila nabito polna.

IZ ZG. POLSKAVE

Pred kratkim je v krajevni dvo- rani na Zgornji Polskavi pred-aval tov. prof. Gruntar iz Maribora: »O potovanju po Jugosla- vij«. Predavanje je bilo združeno s predvajanjem sklopičnih slik. Topot je bila udeležba tako številna, kakor doslej še na nobenem predavanju. Občinstvo je bilo z načinom izvajanja predava- telja izredno zadovoljno in si po- dobno predavani že želi. V tej sezoni je bilo v Zgornji Polskavi že nekoliko dobro obiskanih pre- davanj, ki so bila povezana s predvajanjem raznih poučnih fil- mov. Ljudska univerza v Zgornji Polskavi ima v načrtu še več pre- davanj.

IZ OREHOVICE

V Orehovicah, skromni vasi pod Gorjanci, ki je znana marsikate- rimo partizanu izza vojne, so mnogo zimega časa porabili za izobraževanje. Tako imajo na šoli tečaj RK, združen z ročnodelskim. Imajo tudi mešani pevski zbor, ki se je na Prešernovi proslavi priključil predstavi. Ljudje so nanj izredno ponosni, zaslugi zanj pa imata tov. Zagorac in šolski upravitelj tovarš Marjan Misson. Tudi za vzgojo otrok je precej- nje zanimanje, saj ni redkejske- ga sestanka, na katerem ne bi bilo skoraj vseh staršev. Vse vr- ske organizacije so na zimo ožive- le in pokazale mnogo uspešnega dela. Rdeči križ je organiziral pregled vseh šolskih otrok, ki ga je opravila znanstvena ekipa iz Novega mesta. Mladinci in mladi- dinke so pokazale mnogo volje za zimsko izobraževanje.

IZ OREHOVICE

Z. S.

Rihemberška obletnica

O hudi množični življenjski tragediji, ki se je odigrala v ted- njem Ribembergu 15. februarja 1944. leta, se niso bile opisane podrobnosti. Zaradi tega bomo na- vedli le nekaj podrobnosti, ki so nam jih opisali sami očitniki.

PASISTIČNI KRVNIK

Po zlomu Italije septembra 1943 so se za Nemci priključili v naše kraje še Mussolinijevi fašisti. V Ribembergu, nedaleč od današnje- ga zadržnega doma, se je v bivši gostilni utrlo 50 do 60 moških, ki jim je poveljeval 23-letni podro- jancec Franco Garrone, strah in trepet vseh okolič. Ogenj in žveplo je sejal nad mirno ljudstvo. Tedaj so se začele dni oktobra fa. Brleger dala že pojavljati parti- zani. Fašisti so hoteli tudi v Ri- bembergu proslaviti 23. oktobra, obletnico pohoda na Rim, toda partizanske patrulje so jih že na- padle in nadlegovale ter jih nekaj kajele in pokile.

dohode, zasedli prelaz na cesti iz Komnu ter se utaborili na vrhu prelaza na Komenskem, sredi po- ta med Komnom in Ribembergom, kamor so Nemci in fašisti pošil- jali svoja ojačenja. Dne 2. fe- bruarja 1944. leta je iz Trsta pri- šla večina avtokolona, namenjena v Ribemberk k posadki na Governi, da jo ojači z vsem potrebnim, ker je zaprosila za pomoč. Parti- zanska zaseda je kolono docela uničila, medtem ko so fašisti na Governi še odbijali napade, naka- je nastopilo kratko premirje pred viharjem.

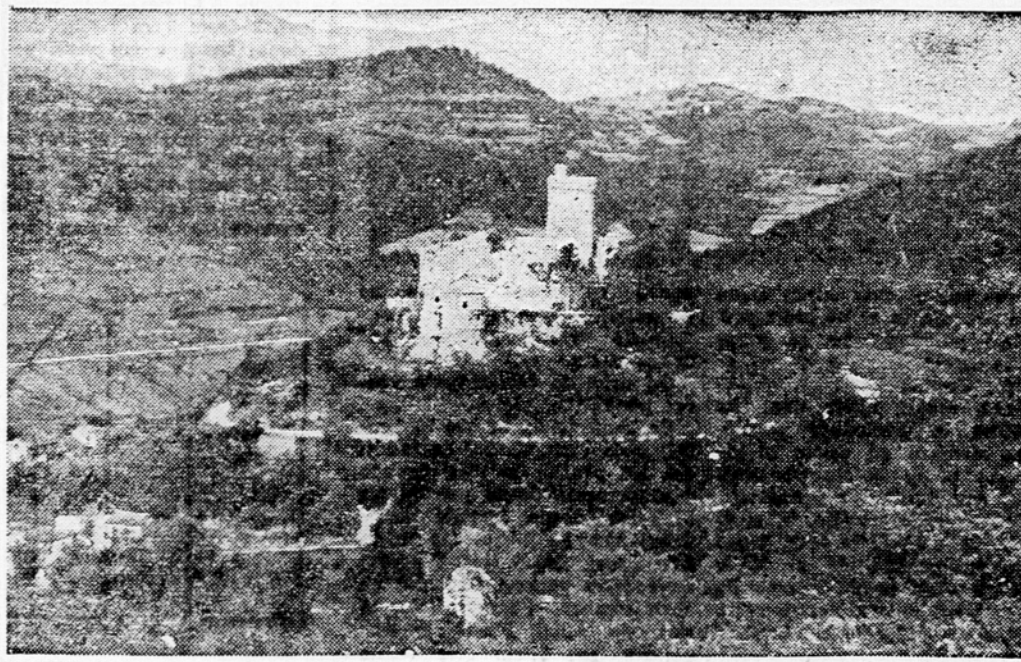
MED ŽIVLJENJEM IN SMRTJO

Ta vihar se je začel 15. februar- ja. Do zob oborožena krvela po- besnelih nacistov in fašistov so

na kamionih pod nemško koman- do pridrvela iz Trsta, obkolila vas ter se znesla nad njo in prebivalci. Pod ognjenim tršetom so se zrušile stoisetne domačije, vse tež- ko prbrlojone premoženje z živli- no in vsem blagom se je spreme- nilo v prah in pepel. V tem me- težu se je naenkrat pojavil zlo- glasi fašistični tenente Garrone, ki je tik pred odhodom transpor- ta spravil s kamiona 35-letno ma- ter Julijo Kodrič in njeno 24-letno hčerko Vido, ju odpeljal na njun dom in v kleti pobil do smrti. Po- zneje so našli v kleti poleg že omenjenih še mrtve Jožeta Gvard- jancič in Ido Vidmar, katerih ena je bila celo pohabljenka. Nad 800 Ribemberžanov so odpeljali na kamionih čez Komen do železni- ske postaje v Zagradu pri Grad- išču ob Soči, od tu pa v zapeta- nih vagonih v Nemčijo. Vsa pot od Ribemberga do Zabrčine je bila močno zastražena.

RIHEMBERŠKI GRAD

Ribemberg je bil eno samo po- gorišče, okrog 180 hiš v vasi mini- ranih ali požgnanih, v okolici pa izropani. Zgorela je tudi kapla-

GOVERNA
Partizansko poveljstvo je videlo v fašističnem gnezdu na Governi bližnji sedanjeje zadržnega doma veliko oviro, ki je povzo- čala mirnim ljudem le preveč na- staja in partizane na njihovem pohodu ustavljala. Prebivalci so zaradi tega pozvali domačino, da kot njihov parlamentarec po- sreduje pri posadki, da bi nje- komandant prišel na razgovor s partizanom, strahopetni kapetan pa se je zbal. Zaradi tega so pri- bli k njemu partizanski odposlan- ci, vendar pa je odklonil vse po- kaje za predajo. Tedaj so parti- zani obkolili Governo, zaprli vse

3a clom in družino

Otrok naj ne bo središče VSEGA DOGAJANJA

Dnevno slišimo, kako starši tarna: »Mladina je danes tako domišljava in bahava!« Je to res? Učitelj tožijo: »Ko zapustijo šolo, nam je neprijetno, ker mlada dekleta, ki so pred dnevi bila naše učence, čakajo, da jih bomo pozdravili!«

Vprašamo se, kje oz. kdo je takemu domišljavemu ravnanju mladega človeka kriv? Vedno bolj prodira v javnost

čuti. Davi si je že zavezal čeljusti. Za hip preneha, da obrtiše Mihecu nos, nato pa zopet povzame besedo in ne more dovolj naglo povedati, kaj vse že zna njen sinček. Mihecuve oči se svetlikajo od notranjega zadovoljstva in so nepremično uprte v materina usta. »No Mihec, sedaj pokaži gospodu, kaj že znaš. Koliko si star? Čigav si? Pesmico o volku in ovci. In še in še...« Mati si

sta ostanek preživete kapitalistične družbe. Kar spominjamo se razlik med tovarnarji in delavci, med kulaki in bajtari! Danes vse to izginja in srečni smo. Starši, najpomembnejši in prvi vzgojitelji morajo s svojim osebnim zgledom navajati otroka k skromnosti.

Ali ni izobražen, razgledan, a skromen človek, posebej mlada lepota? Svetli primeri so literarni veličani, so najvišji državni voditelji — svetli primer skromnosti je tovariš Tito. Človek ni nikdar upravičen da meri sebe. »Dobro blago se samo hvali«, pravijo ljudje. Zlata ljudska resnica!

Pazimo tudi na to, na videz nepomembno lastnost mladega človeka! Skromen človek bo imel drugačen odnos do starih.

In, če se ne bo vrtil svet okoli otroka, ga bomo vzgojili tako, da bo res tovariš tovarišu v družbi, ki ne pozna izkoriščanja.

Vinko Šmajš

Dvojčka Damjan in Branko na sprehodu

zanemljiva trditve, da je otrok do 7. starostnega leta že grobo formirana osebnost. Otroški vtici postajajo zaradi teh, eksperimentalno dognanih ugotovitev, vsak dan privlačnejši. Oni so predhodniki šole in ji otroka zelo približajo. Prehod od doma v šolo za gojenca otroškega vrtca ne pomeni nič, saj se je že mnogo prej navadil živeti in sprejemati v širšem otroškem kolektivu.

Verjetno bo imela tudi domišljavost in bahavost mladega človeka večkrat svoj začetek v predšolski dobi. Koliko je danes staršev, ki se tega zavedajo?

Lepo nedeljsko dopoldne. Sedim in kupeju. Poleg mene je neka mlada mamica s štiri letnim sinčkom. Dopoldnansko tiho razbije pogovor, ki ga začne mamica in neki moški neznavec. Kaj hitro začneta govoriti o družini, otrokih. Nato mamica: »Naš Mihec je priden. Z igračami ustvari neverjetne lepe hišice, mostove. Ze sam se začneja obla-

olajšano oddahne, ker je tokrat šlo in je Mihec vse zdržal. Ponosno se je vsedel, ki je končal in gledal potnike, ki so ga vsi občudovali in hvaležili.

Prepričan sem, da Mihecu primer ni osamljen! Reče! Kolikokrat je moral ponavljati isto samo zato, da je zadovoljil mater. In posledice? Neverjetno dobro občuti otrok reakcijo ljudi na svoje deklaracije in tako sčasoma tak otrok zahteva, da se okoli njega vse vrti.

Ne samo vzgojno nepravilno, nego tudi skrajno neokusno je tako ravnanje matere! Saj to ni mogoče zavestno delo matere, nego mnogokrat le slepa zaljubljenost v otročka.

Ali je kaj čudnega, če se Mihec prevzame in postane tak tudi v šoli in pozneje izven nje.

Drug važen moment pri vzgoji domišljavosti so starši sami. Domišljavost in napuh

Podnajemnikova tožba

Stopnice ni hotelo biti konec. Te stare hiše v centru mesta so le na zunanjo ohranilo dostojanstveno lepoto, a znotraj pogosto skrivajo temnata in neudobna stanovanja, odkriveni omet na stenah, odurna podstrešja. Na vrhu stopnic se mi je odprl prostor. V poltmi je bilo težko razbrati na vratih imena stanovalcev podstrešja. Mislil, da sem zaslal v napuščno hišo, sem se že hotel obrniti, ko sem zagledal v kotu še ena vrata. Prišla sem prav. Podstrešje. Čuden je občutek v podstrešju, v podstrešni sobici. Zdi se, kot da se bo strop sesedel na bomo pohištvo in z njim vred zasul vse težave, ki se kopitijo med stanovalci te sobice, ki ne morejo niti pogledati skozi okno, katero je visoko nad njimi. Občutek, da te bo v temnem podstrešju stisnilo, se sčasoma, če dolgo stanuješ takole pod streho, prav gotovo izgubi, da je imal vse drugo udobje. Toda, če je pod tem vegastim stropom še ena, ker v sobi ni peči in ni mogoče nikjer segreti niti skodelice čaja, potem, potem mora biti življenje v taki podstrešni izbi neznanstvo pustilo in mrzlo, morda celo žalostno.

Ni ravno majhna ta podstrešna izba, kjer stanuje E. F. s svojo sestro. Toda za štiri stanovalke različne starosti je le pretesna. No, pa ob tej stanovanjski stiski tudi ni, da bi človek gojdnal, če le ni predraga. Toda...

Na leseni postelji spita pri M. I. 19-letna pletilja F. s svojo 17-letno sestro, dijakinja, ki je tudi vzdržuje. Imata svojo posteljnino, medtem ko je postelja od gospodinjice. Za to plačata 1000 din. Na tleh pod oknom ima na stanijski hiši 75-letna starka, ki plača za ta svoj kot najemnik 500 din, medtem ko ji 25-letna šivilja, ki ima železno posteljo in posteljnino od M. I. odšteje 600 din. Tako

BAVARSKI KROFI

Pol kg moke, 3 rumenjake, 5 dkg masla, 5 dkg sladkorja, 3 dkg kvasa, približno 1/4 litra mleka, pol kg masti ali olja za cvrenje, 10 dkg marelične marmelade.

V lončku zdrobi kvas, zmešaj ga s toplim mlekom, prideni žličko sladkorja, da dobiš primerno kašnatost. To postavi na toplo vzhajati. Zvrkijaj mleko z rumenjaki, sladkorjem, soljo in raztopljenim maslom ter vlij v moko, prideni vzhajani kvas in če imaš nekoliko limonine in pomarančne lupinice ter žlico ruma. Vse to dobro stepaj s kuhalično, da se loči od skled in kuhalične in pusti vzhajati. Vzhajano testo razvaljaj za debelino prsta ter izreži z obodom krofove oblike. Vzhajanim krofom napravi v sredi jamico z ročajem kuhaličnice ter jih položi v vročo mast. Najprej očvri krof na strani z jamico. Ko čvrste krofe na prvi strani imaj kozico pokrito, ko pa krofe čvrste drugi strani, naj bo kozica odkrita. Ocvrte krofe polagaj na cedilo, da se odteče mast. V jamico nabrizgaj razredčeno marelično marmelado in potresi z vaniljevim sladkorjem.

Boraks se vse premalo uporablja v naših gospodinjstvih. Za kaj vse nam lahko odlično služi:

Žlica boraksa v vodi olajša umivanje posode, posušen, porcelana in kuhinjskih predmetov,

Polletni uspehi šiviljske šole v Ilirski Bistrici

Na zadnjem zasedanju je šolski odbor šiviljske šole v Ilirski Bistrici obravnaval tekoče probleme šole ter polletni uspeh dilan. Težave so le v razporeditvi teoretičnega pouka zaradi manjkajočih učilnic, saj se v dveh učilnicah vrsti poučevanje treh razredov vajenske šole. V istih učilnicah imata dvakrat tedensko po dva oddelka, tedaj hdečega križa. Tako sta ti učilnici zasedeni po štiri dni od 8 ure zjutraj do 9 zvečer.

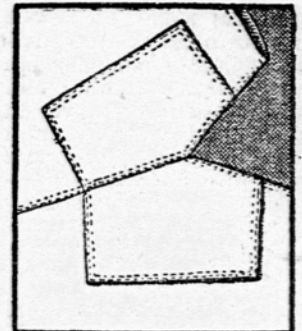
Iz poročila ravnatelja šole je razvidno, da je na šoli 66 učenk in to v prvem razredu 17, v drugem 22 in tretjem 25. V prvem razredu so štiri oddelke, v drugem 6 oddelkov, tedaj hdečega križa. Z dobrim uspehom sta izdelali 2 učenci, z zadostnim pa ena. Od teh je 11 vojnih sirot, ki so se zelo dobro izkazale, saj so med njimi 3 odlične. V drugem razredu je 6 vojnih sirot od katerih sta dve odlični, ena dobra in tri prav dobre. Od ostalih pa je 7 odličnih, v tem razredu sta 2 nezadostni, kar je posledica njihove prenizke predizobrazbe, 4 učenke pa imajo dober uspeh.

Tretji razred, ki bo letos v juniju končal šolo pa ima 25 učenk; v dobrih dveh letih pa je odpadlo v tem razredu 29 učenk, saj je imel ta letnik v prvem razredu 61 učenke. Pri sprejemu niso posebnega računal na predizobrazbo, zato je odpadlo vse, kar ni moglo zmagovati programa. Uspeh v tem razredu pa je 9 odličnih, 6 prav dobrih, 3 dobrih, 1 zadostna in ena nezadostna učenka. Odličnih je na šoli 22, kar predstavlja tretjino vseh učencev. Pozitivnih je torej 63 učenk ali 97,80%. Na zavodu je 17 vojnih sirot ali 25,3%, ki so vsi pozitivni in 5 odličnih. Ako primerjamo uspeh tega polletja z uspehom ob koncu šolskega leta 1953-54 se je uspeh zboljšal za 19,6%. K. M.

Kadar krpamo

Iz brošure Ljudmille Krulčeve »Nekaj o vsakdanjem šivanju« objavljamo danes nekaj o krpanju. Vstavljanja krp se najpogosteje poslužujemo pri perilu. Izberemo krp primerne barve in kakovosti. Zelo sprane rjuhe ali blazine, ki so že vse izprane ne bomo krpane z novim blagom. Tudi ne bomo vzele za krpanje platnene rjuhe tankega batista ali damasta. Strgano rjuho obrnemo proti svetlobi, da lahko vidimo, koliko blaga moramo nadome-

stiti. Če bomo izrezale odrgnjeno blago vse do močnega in dobrega, se bo naše delo izplačalo, sicer pa bo nastala luknja ob šivu že pri prvem pranju. Ko torej vidimo, da je kakšen kos slab, ga označimo s kredo ali bučicami, nato pa izrežemo kvadrat, oz. pravokotnik natančno po nitkah. Na vogalih zarežemo približno 1/2 cm poševne zareze, nato pa odrežemo po izrezani krpi novo ali tisto, ki jo bomo vstavile, le da na vseh straneh pustimo za šiv vsaj 1 1/2 cm. To krpo polo-

blaga. Seveda moramo šive pred odpreti in strgati del izrezati po nitki, da lahko po njem krojimo novo krpo. Način izdelave je isti.

Pri perilu dvakrat prestavimo (ploščati ubod), pri vrhnjih hlačah pa enkrat in nato obzankamo. Razumljivo je, da bomo urezale za obe strani enak krpi, četudi je strgana samo ena stran.

Mali riše

Skoraj ni otroka, ki mu svinčnik, papir in barvice ne bi delale veliko veselje in z njimi mu mine marsikatera urica. Risanje je nekakšen sestavni del otrokovega življenja, njegovo najljubše razvedrilo, zlasti pozimi, ko so otroci bolj doma. To otrokovo veselje moramo še pospešiti in podpreti, vendar ne smemo otroku dovoliti, da bi risal in pisal kjer se mu zljubi, po naših knjigah in zvezkih, ki jih še nismo zavrgli. Tudi knjig mu ne dajmo v roke, da bi jih počel in uničil, čeprav je kar lepo število tistih mamic, ki otroku dajo v roke vse, samo da so lepo pridni in v miru.

Starši, ki pazljivo spremljajo otrokov duševni in telesni razvoj, se bodo zanimali tudi za otrokovo risanje. Toda z ocenjevanjem in popravljanjem moramo biti previdni, da ne vzamemo otroku veselja. Opozorjamo ga le na okoliščine, da jo bo pravilno opazoval in ocenjeval. Če kaj zelo lepo nariše, ga sicer pohvalimo, vendar le toliko, da bo imel še večje veselje do risanja ne pa, da bi v njem s prebitno hvalo vzbudili domišljavost. Ida Strkelj

Ali vam je všeč?

Pulover, pleten v posebnem patentnem vzorcu, ki se prilaga životu, ima lep raglan kraj, lahko nosiš za šport in tudi h kostumu. Ovrtnik se zapenja pod vratom z dvema velikima gumbo. Pleten je z enobarvno volno brez spodnjega roba, kot smo ga navajeni običajno pri puloverjih. Ker je vzorec gost

morata mesiti z mrzlo vodo, ker je kupljen za njiju predrag, tudi oprati si morata vse z mrzlo vodo. Se neka stranka v pritužbi je videla to stisko deklet in od tistih dalje ima ona daje toplo vodo, kadar jo potrebujejo. Na obeh straneh je krivda, to da mladega človeka tudi ni mogoče gnuti tako zapuščenega, končno pa je tu le 1000 din najemnine, ki sta jo dekleti pripravi plačati in to konec koncev le ni tako majhna vsota, če pomislimo, da se dve odrasli dekleti dan za dnem stiskata tako na tesnem.

Res je, da sta dekleti pristali na plačevanje take najemnine in bosta morali to pogodbo tudi izpolnjevati, vendar pa tu ne gre samo za uveljavljanje suhih paragrafskih pravic, temveč za mnogo več — za človeški, plemeniti odnos človeka do človeka, ki gre mimo vseh ničevih malenkosti, katere pa grenijo in onemogočajo mirno življenje obeh sestrin in sami najemnici.

Snemaš 48-krat po 1 pentljo v vsaki tretji in četrti vrsti na obeh straneh rokava. Pri 59 cm cele višine snemaš na eni strani rokava 8 pentlji v eni vrsti in nato še v vsaki drugi vrsti 3-krat po 3 pentlje, ostalih 17 pentlji pa snemaš v eni vrsti. Drugi rokav pleteš v nasprotni smeri.

Ovrtnik. Zanj nasnuj 93 pentlji. Pleteš krajno pentljo in še 3 pentlje vedno sem in tja, desno, na obeh straneh ovrtnika, ostale pentlje pa v vzorcu. Za naraščanje na obeh straneh ovrtnika pleteš 4 pentlje, iz pete pentlje napravi dve pentlji, nato plete vzorec in iz pete pentlje pred koncem ovrtnika zopet napravi dve pentlji. Naraščaj v vsaki 6 vrsti po eno pentljo na obeh straneh. Ko imaš ovrtnik visok 5 cm, napleteš še 4 vrste sem in tja desno čez 105 pentlji za rob.

Ovratna zaponka. Nasnuj 37 pentlji in naraščaj na obeh straneh za okroglino, in sicer 6-krat v vsaki drugi vrsti po 1 pentljo, nato pa plete 2 vrsti brez naraščanja. V teh dveh vrstah napravi na vsaki strani gumbo. Za gumbo pleteš 3 pentlje, nato snemaš naslednjih 6 pentlji in pleteš še 31 pentlji, nato zopet snemaš 6 pentlji in pleteš še ostale 3 pentlje. V naslednji vrsti snete pentlje zopet nasnuješ in pleteš dalje. Sedaj pleteš drugo polovico ovratne zaponke v nasprotni smeri kot doslej in ko imaš 37 pentlji, delo snemaš. Ko si izgotovila vse dele, jih prelikaš, vsajše na prednjem delu najprej vsitke med 34 in 37 višine in 7 cm v globino. Vse dele skupaj zašiješ. Na spodnji desni strani pri raglanu pustiš odprtino 14 cm za zadrgo. Prišiješ ovrtnik na zadnjem delu in čez raglan vsitke rokavov. Ovratno zaponko obkvač kaj z gostimi pentljami in prišij na obeh straneh ovrtnika dva gumbe ter pripi na gumbe to ovratno zaponko.

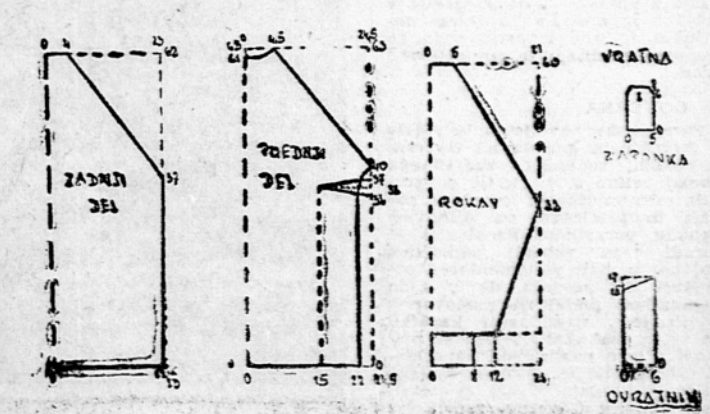
Tretja vrsta: ena desna. Nitko deni na pletilko kot bi hotela pletiti levo, pa predeni

zadnji del. Tudi za prednji del nasnuješ 138 pentlji in pleteš rob kot pri zadnjem delu. Nato začneš pletiti v vzorcu. Dodajaj na obeh straneh prednjega dela na vsakih 15 cm po 1 pentljo. Pri skupni višini 33 cm še po 1 pentljo na vsaki strani. Od tu dalje pa naraščaj 3-krat v vsaki 6 vrsti po eno pentljo na obeh straneh. Sedaj imaš 148 pentlji. Na kroju zarisan vsitke se pozneje vsitje, ko je delo že gotovo. Pri 40 cm cele višine začni snemati za rokavno raglan črto. Snemaš takole: 60-krat po 1 pentljo, in sicer najprej 5-krat v vsaki tretji vrsti, nato 5-krat v vsaki drugi vrsti, nato zopet 5-krat v vsaki tretji vrsti in 5-krat v vsaki drugi vrsti, to ponavljaš menjaš na obeh straneh prednjega dela. Pri 61 centimetru cele višine začneš snemati za vratni izrez. V sredini prednjega dela snemaš najprej v eni vrsti 12 pentlji, nato še na vsako stran 3-krat po 2 in 2-krat po 1 pentljo v vsaki naslednji vrsti.

in prožen, pulover kljub temu lepo pristaja in se ne razteguje. Kroj puloverja je za prsno širino 96 cm. Opis vzorca: Prva vrsta: nitko deni na pletilko in naslednjo pentljo samo predeni na drugo pletilko kot bi jo hotela podplesti levo, ena desna, to ponavljaš. Druga vrsta: pentljo, ki si jo podpletila v prejšnji vrsti desno podpleti, pentljo, ki si jo v prejšnji vrsti predela samo na drugo pletilko, podpleti z ovito nitjo skupaj desno, zadaj vbo-

pentljo na drugo pletilko. To ponavljaš. Četrto vrsto pletemo kot drugo vrsto. Od prve do četrte vrste vzorec ponavljaš. Če imaš volno, katere 20 pentlji meri 7 cm, nasnuj za zadnji del 138 pentlji in plete za rob 4 vrste same desne pentlje tja in same desne pentlje nazaj. Torej skupno 2-krat tja in 2-krat nazaj. Sedaj plete v zgornji navedenem vzorcu. Naraščaj na obeh straneh zadnjega dela, in sicer na vsakih 10 cm po eno pentljo. Pri 37 cm cele višine

Ždravnik svetuje

Z. Ljubljana. Pobešen želodec nastane zaradi ohlapnosti želodčnih vez in mišic trebušne stene. Pobešen želodec ne pozna posebne bolezni, pač pa je posledica splošne oslabilosti, oz. posledica mnogih nasečnosti in porodov.

Pobešen želodec navadno ne dela prevelikih težav in mnogokrat prizadeja ljudje neovirano opravljajo svoje delo. Nekateri ljudje vendarle težijo o raznih težavah in občutku teže v želodcu, posebno po večjih obrokih in po določenih jedeh. To so navadno osebe z nevrotičnimi motnjami somupravnega živčevja in drugih organov.

Eri osebah z opisanimi težavami in pri osebah, ki so zelo šušale, je treba pobešen želodec zdraviti. Zdravimo ga s tem, da tejo v celoti krepimo, pri čemer se krepijo tudi želodčne vezi, nadalje z gimnastiko in masažo in pa nošenjem primernega trebušnega pasu.

Posebno važna pa je pravilna prehrana, ki naj bo kalorično močna, lahko prebavljiva in naj vsebuje čimmanj tekočin. Obroke razne naj bodo majhni, zato pa pogostejši, na vsaki dve uri. Priporočljivo je po glavnih obrokih ležati eno do dve uri.

S. K. P. V. Sumeenje v ušesih ima lahko različne vzroke, draženje slušnega živca, majhna krivost, splošna nervoznost, sklepnost v ušesih, motnje v krvnem

obtoku, zvišan krvni pritisk, razna zastrupljenja itd.

Razpoznavna pravega vzroka in pa zdravljenje je mnogokrat težko, ker moramo zdraviti predvsem osnovno bolezen, ki naj bi bila vzrok šumenja.

Delstvo, da vam je šumenje po omenjenih zdravilih prenehalo, bi dalo misliti, da je pri vas vzrok pri motnjah krvnega obtoka. Kakršnokoli predpisovanje zdravil na daleč bi bilo zgolj uganje, zato vam priporočam, da stopite na pregled k zdravniku specialista za ušesne bolezni.

55 A. Priporočam vam večkratno umivanje v blagi hipermanganovi vodi in pa mazanje z 2-3-odstotnim precipitiranim mazilom. V bolecje je potrebno bolj upoštevati pravila osebne higiene, predvsem pa je potrebno vsakdanje umivanje.

S. J. Laško. Glede na to, da je vaš nečak delal delj časa v rudniku kremenčevega peska in da zdaj boleha na pljučih s stalno povišano temperaturo, je zelo verjetno, da gre v tem primeru za silikozo pljuč, to je za pršenje pljuč s kremenčevim prahom, komplicirano s tuberkulozo.

Naprotite nečaka v najbližjo obratno ambulanto za pljučne bolezni. Če je nečak v Sloveniji, naj gre v Območno ambulanto za pljučne bolezni v Ljubljani.

Gozdni prijatelji

Po zgodbi Vlada Firma — Riše Miki Muster

166.

Vneto so čistili in zračili ter postlali na drugem koncu votline še eno ležišče iz mehkega, dišavega listja. Trije prijatelji so kar tekali, kdo se bo domislil kaj boljšega in lepšega. Vmes je Lopatnik pomenljivo pomežikoval ježku in mu včasih kaj pošepnil. Lenušek jima je šaljivo požugal, potlej pa so se vsi smejali in zbijali šale na medvedkov račun.

167.

Ko je bilo v Sončnem domu vse počisto, pomoteno, pobrisano, popravljeno, poslano in urejeno, sta jabez in ježek še malo stopila po gozdu, kjer je Lopatnik nabral šopek lepih ciklam, šilec pa natrgal zelene praproti. Nato sta okrasila mizo, da je bila videti prav svatovska. Lenušek je postavil nanjo še lonce medu in košarico suhih hrušk. Vse je bilo nared.

168.

Nenadoma so se s hrupom odprla vrata. Noter se je vsula zadihana družina z razigrano lisico Vitko na čelu, njej pa so sledili še jež Bodičar, srnjacek Skopec, kuna Zlatica in veverica Ivka. Poskakovali so in gnali tak vrišč, da si je Lenušek tiščal ušesa in se bal, da mu razdenejo ves dom. Nazadnje so se le unesli in povedali, da so že srečali njegovo obiskovalko.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR

Petek, 18. februarja: Dragoslava.

Danes poteka četrto leto, odkar je umrl v Mariboru slovenski pripovednik Prežih Voranc.

18. febr. 1943 so Cankarjeva, Tomšičeva in XII. proletarska brigada napadle belogardistično postojanko v samostanu Pieterje. Po hudih bojih so partizani vdrlj v samostan. Medtem pa so se italijanski tanki prebili skozi partizanske zasede pri Mokrem polju in prišli do samostana; to je razbila tankijska belogardistična posadka in pod zastavo tankov pobegnili iz pieterške kurtuje. Partizani so dobili v samostanu precej orožja in vojaške opreme.

Pred 11. leti je 18. februarja umrl prvimorski partizan, narodni heroj Janko Premrl-Vojko.

Na veterinarski fakulteti v Zagrebu je diplomiral Černe F. Franc iz Orel pri Ljubljani. — Čestitamo.

Elektrotehniško društvo LRS — sekcija praktičnih elektrotehniških obveščevanj prijavljence in interese, da se prične popoldanski tečaj za praktične meritve v elektrotehniko dne 21. II. 1955 ob 17. uri v merilnih laboratorijih Tehniške srednje šole, Askerčeva cesta 12.

Nov nedeljski začetniški plesni tečaj »Centralne plesne šole« (pog. Zmajeva cesta) se prične v nedeljo, 20. februarja ob 10. uri dopoldne. — Vpisovanje se tudi pred začetkom tečaja. — Poučuje Jenko.

Obrotno podjetje »Novo plesk« sodeluje pri pleskarstvu in orkestralstvu Ljubljana, Lepi pot 1, sporoča, da ima sedaj telefon 34038. — Za vsa dela se posreduje.

Uprava lista »Sodobno gospodinjstvo« se je preselila iz Erjavčeve ulice 12 na Poljansko cesto št. 6, tel. 30-753 (Dom Ivana Mojzerja), Ljubljana. — Vsa naročila in reklamacije pošiljajte na novi naslov.

Gospodinjstvo — nekaj novega za Vasi — Gosodove »Gobe v prahu« so odlični dodatek pri kuhi.

Gospodinjstvo — v zimskem času ob pomanjkanju zelenjave uporabljajte pri kuhi Gosodove »Dišavice za kuhinjo«.

Ni sobotnih veselici, ni nedeljskih izletov brez pristnega jajčnega konjaka ali izbornega coffee cocktaila. »MARKIC-SPLIT« in »MARKIC-SPLIT« — Vsa naročila in reklamacije pošiljajte na novi naslov.

»JELA« specialna sol za kopanje ne sme manjkati nobeni kopeli. »JELA« sol osvžuje, zvepi živce in kot preprosto si po uporabi »JELA« kopalne soli.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po večletnem trpljenju je v Renčah umrl v 77. letu starosti

IVAN STEPANČIČ
zidarSKI mojster v pokoju

Pogreb pokojnika je bil v četrtek, 17. t. m. popoldne. — Vsem, ki so mu na kateri koli način lajšali zadnje ure in ga spremljali na njegovi poslednji poti, najlepša hvala.

Zalujoči: žena Rozina, sin ing. Maks, hčeri Helena in Milka ter ostalo sorodstvo

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož, skrbni oče, brat, stric, stari oče, svak in tast

FRANC SPAROVEC
tesarski mojster
in posestnik

Pogreb pokojnika bo v soboto, 19. t. m. ob 16. uri na pokopališču na Dobravi nad Otočami.

Lipnica, 17. II. 1955.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Franci z ženo, Vinko z družino, Ciril, Marica, Ivanka, Tončka, sestre in vnuki.

Po kratki in mučni bolezni je umrl v 62. letu starosti naš dragi mož

Dvig živinoreje v ptujskem okraju

je odvisen predvsem od zboljšanja travnikov in pašnikov, ki jih poplavlja Pesnica

Meseca januarja je bil v ptujskem okraju popis domačih živali. Leta 1953, ko so zadnjič popisali živino, so našli v ptujskem okraju 4887 konj, 32.017 glav goveje živine, 1642 ovac, 40.412 svinj in 105.265 kljunov perutnine. Letošnji popis je pokazal, da se je število svinj zelo povečalo, medtem ko je število konj padlo. V okraju je sedaj 4769 konj, 33.775 glav goveje živine, 1516 ovac, 47.510 svinj ter 132.609 kljunov perutnine. Število konj je torej padlo za 118, kar je predvsem posledica vse večje mehanizacije kmetij. Razveseljiv je porast goveje živine za 1752 glav. Število ovac je padlo za 125, ker pa ljudje zaradi vse večje izbire tekstilnega blaga opuščajo rejo ovac. Število svinj je naraslo za 7088 repov, kar daje upanje, da se bosta polagoma vendarle pocenila tudi meso in mast. V primerjavi z letom 1953 je naraslo v ptujskem okraju število perutnine za 27.334 kosov, tako da smemo upravičeno pričakovati, da se bodo tudi jajca pocenila, če ne bodo prekupevalci navijali cene.

Ker pa ljudje še vedno ne razumejo pomena statistike, tudi te številke niso povsem točne. Ljudje vse prerači privikoma resnično število živine, ker menijo, da se za vsakim takim zbiranjem podatkov skriva davkarja. Po sodbi okrajne statistične komisije so kmetije prikrili najmanj 30% perutnine, t. j. okrog 33.000 kljunov in 2 do 3% prašičev, okrog 1000 repov. Samo v občini Juršinci so po naknadnih ugotovitvah utajili okrog 100 prašičev. Podobno je bilo tudi v Trnovski vasi. Tega je krivo med drugim tudi to, ker organizacije SZDL niso znale pravilno pojasniti ljudem namen in pomen popisa in statistike sploh.

Popis živine jasno kaže tu-

di splošno stanje kmetijstva v posameznih krajih. Leta 1953 so našli v občini Hajdina 1389 glav goveje živine, letos pa 1593, število prašičev pa se je v tej občini dvignilo od 2468 na 3261. V občini Gorišnica so leta 1953 popisali 1658 glav goveje živine, sedaj pa 1751, število prašičev pa se je dvignilo od 2551 na 3299. V nekaterih občinah pa je število živine znatno padlo. Največje nazadovanje je zabeleženo v občini Trnovska vas. Vzrokov je več. Eden glavnih je vsakoletna poplava Pesnice, ki skoraj redno uniči ves pridelek krompirja in koruze. Pesnica poplavi tudi ogromne površine travnikov in pašnikov, tako da so kmetje prisiljeni krmiti stalež živine, ker jim primanjkuje krme, poleg tega pa povzroča poplave tudi širjenje raznih živinskih kužnih bolezni. Zaradi pogostih poplav postajajo polja vse bolj nerentabilna in kmetje so dostikrat v veliki stiski zaradi davka, ki je odmerjen po najvišji stopnji. V tem pogledu bo nujno potrebna pomožna prekvilifikacija zemlje, kar bo tudi ena važnih nalog bodoče komunne. Veliko škodo povzroča kmetijstvu in s tem tudi živinoreji kapar, ker morajo kmetje črpati skoraj vedno sredstvo iz živinoreje. To se je pokazalo tudi ob priliki elektrifikacije, ko so kmetje prodajali predvsem živino, da so lahko plačali notranje instalacije.

V ptujskem okraju je bila že od nekdaj živinoreja važen vir dohodkov za kmetovalce. Brez živine tu kmet ne pomeni nič, kajti polja zahtevajo gnoj, brez tega nič ne zraste. Letošnji družbeni plan določa izdatna sredstva za zboljšanje kmetijstva. Pri tem bo treba misliti tudi na zboljšanje živinoreje v ptujskem okraju. V krajih, kjer primanjkuje krme, bo treba čim-

prej zgraditi silose. Dravsko in Ptusko polje imata zelo malo dobre živinske krme, kljub temu pa so doslej zgradili le malo silosov, bodisi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, bodisi, ker so ljudje še vse premalo poučeni o važnosti silirane krme.

Prvi pogoj za izboljšanje živinoreje v ptujskem okraju pa je zdrava plemenska živina. Tega se v ptujskem okraju tudi dobro zavedajo. Okrajni ljudski odbor daje vsako leto po 2 milijona za zatiranje jalovosti. V Mošnjah, Ormožu, Središču in Cirkovcih so ustanovili oplemenjevalne postaje, v Ptuju pa je tudi živalska bolnišnica. Pred kratkim je bil ustanovljen tudi Živinorejski dom v Ormo-

žu, edini te vrste v Sloveniji. V mesecu januarju je bilo ugotovljenih v ptujskem okraju 296 jalovih krav. Vse so začeli takoj zdraviti, 220 krav je bilo januarja umetno osemenjenih. V dolini Pesnice, v Cirkovcih in sosednjih vaseh so ugotovili 86 primerov metljavosti. Pojavlja se predvsem v tistih krajih, ki so izpostavljene poplavam. Širjenja kužnih bolezni je mnogo krivo tudi to, da se pase zdrava in bolna živina skupaj. Ugotovljeno je bilo tudi 3% s tuberkulozo okužene živine, ki pa se sedaj sistematično iztreblja.

Vsekakor pa ima ptujski okraj vse pogoje za napredek živinoreje, potrebno pa bo poleg ustreznih investicij predvsem organizirati razne kmetijske tečaje, da bodo ljudje pravilno poučeni in razgledani ter da bodo tudi z lastno iniciativno pripomogli k nadaljnjemu napredku.

Korak naprej pri osamosvojitvi naše industrije

V delavnicah železniških vozil »Boris Kidrič« je bil večni mesec zabeležen nov uspeh. Svojemu namenu je bila izročena nova velika sušilnica za les, ki jo je skonstruiral inž. Ludvig Černe s pomočjo svojih sodelavcev. Jasno je, kakšnega pomena za našo industrijo je ta nova pridobitev. Do sedaj smo bili izključno navezani na uvoz takih sušilnic, s pomočjo poštvovalnega in trupalnega dela inž. Černeta in njegovih sodelavcev pa smo se v tej smeri popolnoma osamosvojili. Sušilnico so izdelali sami v delavnicah železniških vozil »Boris Kidrič«, gradbena dela pa so bila poverjena podjetju »Konstruktor« iz Maribora.

Prototip sušilnice je inž. Černe izdelal že leta 1950, sedaj sta pa že dve sušilni komori v polnem obratovanju in sicer manjša za 20 kub. m lesa, večja pa za 30 kub. m.

Razen tega, da pomeni ta sušilnica gospodarsko osamosvojitve za to panogo industrije, ima tudi še nekatere tehnične prednosti pred sušilnicami, ki smo jih do sedaj morali uvažati. Tako na primer je čas sušenja v inž. Černetovi sušilnici krajši kot v dosedaj uvoženih nemških tipa Nitsche, razen tega je les tudi enakomerno posušen. Pomembno je tudi, da je za upravljanje obeh

komor sušilnice potreben le en sam kurjač-sušilnicar.

Nova lesna sušilnica je bila zgrajena na temeljih stare, zato niso bile mogoče vse izpopolnitve, ki jih je imel v načrtu inž. Černe. Vendar pa dela neumorno dalje; po istem vzorcu grade sedaj tudi sušilnico v Nišu. Razen tega se Kopitarna v Sevnici zanima zanj, ker popolnoma ustreza evropski tehniki ravni in je bila januarja letos tudi patentirana.

MARIEOR

Dežurna lekarna: sredo, 18. febr. lekarna Tabor, Trg revolucije 3, četrtke, 17. febr. lekarna Melje, Meljska c. 2.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 18. febr. ob 19.30: Patrick: »Cajnica«, Red C.
Četrtek, 17. febr. ob 19.30: »Kraljevič in berač«, Red ZIS.

UMETNOSTNA GALERIJA
Jubilejna razstava DSLU, pododred Maribor. Na razstavi so deluje 17 slikarjev in 3 kiparjev z nad 100 umetniških del.
Dvorana Ljudske prosvete (Unio): Razstava dokumentov prve srbske vstaje.

KINO MARIBOR
PARTIZAN: ameriški film »Starlag 17«.
UDARNIK: angleški film »Matej sinovci«.
TAM: ameriški film »Jutri bo bolje«.

KINO MURSKA SOBOTA
ameriški film »Stirnjast ur«.

»Slovenski poročevalca v vsako hišo!

Komisija za razpis mesta direktorja OLO KRANJ

razpisuje
mesto DIREKTORJA
za »NIKO«, tovarno elektromehaničnih in kovinskih izdelkov, Zelenikl.
Pogoj: strojna ali elektrofakulteta ali ustrezna srednja strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso v vodenju podjetja. — Plača po tarifnem pravilniku. — Prošnje z vsemi potrebnimi dokumenti in življenjepisnimi podatki vložite na tajništvo OLO Kranj, do 28. februarja 1955.

OBVESTILO!

Prodamo večje količine BOMBAŽNEGA IN VOLNE-NEGA FILCA in razni drugi potrošni material za mlinsko industrijo in druge potrošnike.

Nadalje prodamo komplet RABLJENI MOTOR s menjalnikom znamke Mercedes 170 in prednje VZMETI, nove, za osebni avto Mercedes 170.

Komplet CHEVROLET USA, motor s 6 valji za tovarni avto, rabljen, ter razni drugi avtomaterial.

Zamenjamo 3-tonski TOVARNI AVTO Chevrolet USA v dobrem stanju za poltovorni dobro ohranjen avtomobil nosilnosti od 0,8 do 2 toni.

Kupimo razne stroje za čiščenje in polnjenje steklenic ali jih vzamemo v najem.

V poštev pridejo samo resni ponudniki socialističnega sektorja.

Tovarna olja Slov. Bistrica

Sport

Trije vaditelji in nad 3000 vadbeneh ur

Številke, ki so jih navajali razni funkcionarji na nedavnem obnem zboru TVD Partizana v Radencih, kažejo, da se je društvo v zadnjem letu številčno okrepilo. Vadečeljski kader je delal kar se da smotno in dokazal z udeležbo svojih oddelkov pri raznih zunanjih nastopih, da ni delal zaman, žal pa društvo ni izvedlo nobenega telovadnega nastopa doma. To bi bila zelo lepa prilika, da bi bilo pokazalo svojo dejavnost pred domačimi ljudmi in tako najbolj učinkovito potegnilo v svoje vrste številno pošolsko mladino, ki za zdaj še stoji ob strani, bolj pa manj prepričana sama sebi. Približno enako velja tudi za mladince, ki so v službi pri statinskem podjetju.

Lani so v Radencih v vseh vrstah opravili pod vodstvom treh vadečeljskih oddelkov skupaj 3000 vadbeneh ur. Vzile tembo treba vadečeljski kader, ki ga vodi poštvovalni tov. Stefan Matjašec, vendarle pomnožiti in ga kvaliteto izpopolniti na tečajih.

Novi upravni odbor bo moral pogostito stike z vadečeljskim zborom, predvsem pa se bo moral poboriti za lastno igrišče in telovadišče, ker mu je sedanja dvorana odpravljena.

NOVA TELOVADNICA V GORENJI VASI

Minulo nedeljo so imeli člani TVD Partizana v Gorenji vasi v Poljanski dolini velik praznik. V počastitev tega dneva, ko so odpravi lasten dom, so pripravili tudi telovadno akademijo, ki jo je nadzoroval akademski inž. Matjažec. V telovadnici so s splošnim priznanjem in političnih delavcev je Gornjevaščane ob tej priložnosti obiskalo tudi večje število gostov iz Skofje Loke, Kranja in Trbiča.

Ta majhna poljanska vasica še je danes, predvsem po zaslugi predsednika domačega društva dr. Gregorčiča, že nad 150 aktivnih članov, ki pa po vsej verjetnosti še ni dokončno. Če pomislimo, da je bilo društvo ustanovljeno šele pred dvema letoma in je moralo začeti pravzaprav iz nič, lahko še bolj presodimo, koliko težav so morali prebroditi in žrtve zastaviti, da se danes lahko ponosajo z enim najlepšim domom na Gorenjskem vobče. V tej zvezi moramo posebej omeniti predsednika gradbenega odbora tov. Pivka, ki mu gre največ zaslug za to pridobitev, zahvalo pa zasluži tudi mnogi člani, ki so pri ureditvi in zamenjavi napravili nad 2000 prostovoljnih delovnih ur.

PRAV DOBER OBRACUN V POSTOJNI

Na nedavnem, prav lepo obiskanem obnem zboru TVD Partizana v Postojni smo slišali že številne prav dobre bilance, ki izkazuje skoraj 450 članov pri njih pa skoraj 172.000 telovadnih ur. Največ med njimi je dece in pionirjev ter pionirki. Društvo šteje 15 vadečeljskih oddelkov z odborom in obema načelnikoma tridija, da bi kar se da popestrili delo v društvu.

Društveno članstvo je sodelovalo na vseh pomembnejših pri-

reditvah minule sezone, predvsem pri Titovi štafeti in na republiškem zletu v Ljubljani. V društvu gojijo razen telovadbe tudi košarko (v zadnjem času tudi mladinske), dalje odbojko, smučanje, šah itd. Lani so dogradili provizorij za svoje društvene prostore in začeli tudi z gradnjo stadiona, pri čemer jim pridno pomaga JLA, čemu spomniti pa bodo začeli na njem delati še mladinske brigade. Težave so združene s tem, ker je postojnski Partizan še vedno gost

Novi Sad, 17. febr. Izmed obeh prekinjenih partij iz XI. kola šahovskega prvenstva Jugoslavije se je končala samo ena. Janošević je v končnici osvojil še enega kmeta, kakor je Lukič v 56. potezu predal partijo. Društvo med Karaklajičem in Segijem je bilo ponovno prekinjeno. Čeprav ima lovca več, ni zanesljiv, če bo Karaklajič zmagal.

V XI. kolu so bili doseženi naslednji izidi:

Bogdanović — Ivkov remi, Bertok — Matulović 0:1, Djurašević — Matanović remi.

Ostale partije, ki so bile prekinjene, so se razvile takole:

Udovčić in Karaklajič sta se sporazumela za remi brez nadaljevanja, ker sta se pri analizi prepričala, da ne more nihče računati na zmago. Trajković je v 64. potezu predal partijo, Matulović v 65. potezu. Puc je partijo proti Milčiču predal brez nadaljevanja, ker ni mogel dalje prepečevati materialnih izgub. Lukič in Rabar sta se sporazumela za remi že po dveh potezih. Gligoričeva pozicija proti Smederevcu ni kazala na zmago, to je Gligorič je v nadaljevanju igral zlo, kar je v zvezi s tem, da smo damo za potezo pred svojim nasprotnikom. Smederevec je bil tako za lovca in kmeta slabši in se je v 61. potezu vdal. Segi in Vošnjak sta se hudo spopadla v 64. potezu novo damo. Segi je damo postavil s šahom in to mu je prineslo dobiček. Razen tega je Vošnjak napravila ob uspehu še časovna izguba, čeprav je bil tudi sicer izgubljen.

REZULTATI STRELSKIH TEKEM V LJUBLJANI

Strelske družine mesta in okolice Ljubljane so se pred kratkim udeležile moševnega prvenstva z različno puško. Po doslej zbranih podatkih vodi glede množičnosti SD »Rajko Skapin« s 154 udeleženci pred »St. Zagar« 144, SD »Sekretariat za notranje zadeve« 124. Po drugi ocenitvi je v vodstvu SD »Vida Pregarc« s 7193 krogi pred »Stane Rozman« 7164, »Cuda Polonca« 7100. Po tretji ocenitvi pa vodi sled ko prej SD »St. Rozman« z 2551 krogi pred »Vida Pregarc« 2542, »Cuda Polonca« 2502, 30-članska ženska ekipa SD »St. Zagar« je na prvem mestu s 4442 krogi, 10-članska družina »Cuda Polonca« pa z 2219 krogi. Med pionirji vodi »St. Zagar« v 30-članski ekipi s 3938 krogi.

Med posamezniki je še zmeraj prvi Galič (St. Zagar) z 273 krogi pred Strukljem (V. Pregarc) 273, med ženskami pa je v vrstah redale: Furlanova (Kajuh) 254, Hiltjeva (Skr. notr. zad.) 252, Skapinova (Cuda Polonca) 249. Med pionirji je najboljši Kompolšek 236 krogov.

»Da, jaz sem.« Detektiv mu je moled pod nos skodelico črne kave. »Popijte malo tega, monsieur Toulouse, in koj vam bo odleglo.«

»In — kaj — vendar —?«

Hotel je reči: In kaj vendar počnete tu? A besede so mu zastale v ustih. Veke so mu vnovič zlezle skupaj in kot podsekano deblo se mu je glava kar sama zgrudila na razprostrte roke.

Znova ga je zagnila tema, a to pot je njegova duša tavalala nekje na meji podzavesti, kakor da bi del možganov na silo hotel ostati še naprej buden. Nejasno se je zavedal zmede šepetajočih glasov okrog sebe. Medlo in nekam tuje se mu je še dozdevalo, da so ga prijeli pod pazduho, dvignili gmoto njegovega telesa s stola in ga odnesli. Začutil je še, kako ga boža po licu hladen in vlažen zrak prebujajočega se jutra in se mu pretaka skozi roke, potlej pa rahlo pozibavanje kočije, ki ga je spremljala enakomerno topotanje konjskih kopit: klip, klap, klip, klap, prav kakor bi po umivalniku iz kositra štopotala debele kaplje dežja.

Prebudil se je šele proti večeru s hudim glavobolom, zoprnim okusom v ustih in z medlim občutkom krivde. Nekaj se je z njim zgodilo, a le kaj? In z nosom je še z večjo vnemo rinil v blazino, da bi vnovič prikladal sladko pozabljenje spanja. Toda zavest in budnost sta bili že čisto na delu in spanje se ni hotelo vrniti.

No, in kaj se je vendar zgodilo? Z rokami, sklenjenimi zadaj na tilniku, se je zavrnil v strop in na vso moč napenjal možgane, da bi si prikladal v spomin dogodke pretekle noči. Proti večeru je zapustil studio, se napotil vzdolž rue Caulaincourt in tedaj...

»Sment vendar, spet sem pozabil,« je tarnal, jezen sam nase zaradi svoje raztresenosti.

Hidrocentrale na Vrbsu

„ELEKTROVRBAS“ Jajce

razpisuje:
I. OFERTNO LICITACIJO
za dne 15. marca 1955
za izpeljavo montažnih del na objektu hidrocentrale Jajce I v Jajcu, s'odmilitje:

- odsek, ki obsega: montažo vhodnega objekta, izpust dovodnega tunela, tipске trafo-postaje 10/04 kV od 160 kVA pri vhodnem objektu s priključkom na daljnovod in nizkonapetostnim priključkom na vodni objekt in izpust dovodnega tunela. — Predračunska cena montažnih del znaša 11 milijonov dinarjev.
- odsek, ki obsega: montažo vodostaja s priključkom na tlačno cev s pripadajočo motorno instalacijo in instalacijo razsvetljave. — Predračunska cena montažnih del znaša 11 milijonov dinarjev.
- odsek, ki obsega: montažo strojnece z vso pripadajočo opremo vključno s tlačnim cevovodom, turbinami, generatorji, transformatorji, izklopno napravo, delavnico in drugimi instalacijskimi napravami. — Predračunska cena montažnih del znaša 116 milijonov dinarjev.

Posebej se licitira transport opreme naprav od železniške postaje Banja Luka, odnosno Jajce do gradbišča. — Predračunska cena transporta z skladiščenjem znaša 10 milijonov dinarjev.

Licitacijski elaborat z licitacijskimi pogoji lahko dvignete v direkciji podjetja v Jajcu do 20. februarja 1955. Licitacija bo v prostorih direkcije podjetja v Jajcu.

Hidrocentrale na Vrbsu »Elektrovrbas«, Jajce

Med govorjenjem se mu je nenadoma vzbudila, zaradi udarca na glavo, topa bolečina, ki mu je v koncentričnih krogih zavalovala po vsem telesu. Za nekaj trenutkov se je zagledal v Viktorja in zaman poskušal z blodnimi očmi ujeti njegovo sem in tja migljajočo podobo. In vnovič mu je glava zdrknila na stran ter mu padla na roko, ki mu je bila za blazino...

Tedaj je nenadoma začutil, da ga sili na bruhanje. Pred očmi se mu je stemnilo in zavrtelo; iz ust mu je prišel pritajen, grgrajoč klot. Zdaj zdaj se mu bo obrnil želodec... Že je imel v ustih grenki okus žolča. Zlezal je še bolj vase in se ni upal niti ganiti; zdrževal je celó dih. Koj nato pa je pritisk na požiralnik malce pojenjal; spet je zadihl bolj sproščeno.

Z vzdihom olajšanja je dvignil glavo in dolgo stikal v žepu za ščipalnikom. Pha, sedaj je bolje! Nedvomno gre za prebavno motnjo... Pa saj ni od zajtrka še ničesar zaužil... Potemtakem je kriva lakota! Tako je, lačen je... Sicer še vedno ne čuti lakote, a nemara vendar... Tedaj mu je telo vnovič obilila zona. Žolč mu je navrel na usta s silovitostjo šampanjca, ki brizgne iz pravkar odmašene steklenice.

Na slepo je zatipal palico. Z eno roko na ustih se je odmajal v stranišče. A komaj je odrinil vrata, ga je smrad vrgel nazaj. Za hip je na pragu z zaprtimi očmi lovil ravnotežje; potlej se je pognal naprej, se sklonil in bruhal iz sebe nekaj kapljic zelenkaste sline. Po ušesih mu je bobnelo, da se mu je zdelo, kot da mu bo zdaj zdaj razneslo lobanjo. Kolena so se mu šibila. S prosto roko se je krčevito oprijemal zidu in se komaj obdržal na nogah, zasajajoč nohte v zid.

Krč je popustil, a ga je čez nekaj trenutkov napadel s še večjo silo. Tla so se zibala pod njim in zdelo se mu je, da se bodo zidovi strnili in ga zmečkali pod seboj. Prsi so se mu dvigale in padale; požiralnik se mu je čisto zamašil in iz grla

mu je prihajalo sikajoče hropenje. Potoček sline in žolča mu je pricurel iz ust. Potlej se je slabost nepričakovano polegla in pljuča so hlatala po zraku.

Onemoglo si je s hrbotom roke obrisal usta. Znoj mu je curkoma lil po obrazu in se izgubljal v bradi. Nekaj trenutkov je stal na mestu, lovil ravnotežje in čakal ponovnega napada bruhanja. A le-to je izostalo; skrajno oprezno je izvlekel iz žepa robec, si otrl z njim usta in obrisal lica ter si očistil z obšiva suknjaka ostanke sline.

Počasi je odkrival s mizi, se usedel in skušal dvigniti roko, da bi se naslonil na laket. A ta mu je obvisela ko mrtva ob telesu. Zavil se je po dolgem po mizi. Stemnilo se mu je pred očmi; čas ni imel zanj nikakega pomena več: utonil je v pozabo, prav kakor bolečina in spomin.

Dolgo časa je bil v popolni nezavesti, ki je bila enaka smrti.

Izenadna pa ga je iz tega ničla zdrnil glas, ki je bil sicer jasen, a mu je udarjal na ušesa prav od daleč.

»Monsieur Toulouse! Zbudite se, monsieur Toulouse!«

Ni se ganil. Na licu je začutil prijetno toploto roke.

»Pokonci, monsieur Toulouse, zbudite se! Zdramite se že vendar!«

Glas je zvenel vse glasneje, kar neprijetno glasno. Nekdo ga je tresel za ramena. Na vso moč si je prizadeval, da bi odprl veke; a to mu je uspelo le toliko, da je lahko videl konec svojega nosu, ki je bil ves zveznen med pestmi, in ga tanke črne dilače, ki so mu bile pognale na prstih.

»Pokonci, monsieur Toulouse, spametujte se že! Čas je, da greste domov!«

Dvignil je obraz in prepoznal Patouja z njegovim trdim, ozkobrajnim klobukom in črnim povrtnikom.

»O — vi ste?« se je bedasto zarežal.